

**ANAYASA MAHKEMESİ KARARI**

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**GENEL KURUL  
KARAR****MURAT AKSOY BAŞVURUSU**

**Başvuru Numarası** : 2016/30112

**Karar Tarihi** : 2/5/2019

**Başkan** : Zühtü ARSLAN  
**Başkanvekili** : Engin YILDIRIM  
**Başkanvekili** : Hasan Tahsin GÖKCAN  
**Üyeler** : Serdar ÖZGÜLDÜR  
Recep KÖMÜRCÜ  
Burhan ÜSTÜN  
Hicabi DURSUN  
Celal Mümtaz AKINCI  
Muammer TOPAL  
M. Emin KUZ  
Kadir ÖZKAYA  
Rıdvan GÜLEÇ  
Recai AKYEL  
Yusuf Şevki HAKYEMEZ  
Yıldız SEFERİNOĞLU  
**Raportör Yrd.** : Yusuf Enes KAYA  
**Başvurucu** : Murat AKSOY  
**Vekili** : Av. Ali Deniz CEYLAN

**I. BAŞVURUNUN KONUSU**

1. Başvuru, gazeteci olan başvuru hakkında iki farklı tarihte uygulanan tutuklama tedbirlerinin hukuki olmaması, tutukluluğun makul süreyi aşması ve soruşturma dosyasına erişimin kısıtlanması nedenleriyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının; gazetecilik faaliyeti ve ifade özgürlüğü kapsamındaki eylemlerin tutuklamaya konu edilmesi nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

**II. BAŞVURU SÜRECİ**

2. Başvurular 29/11/2016 ve 23/5/2017 tarihlerinde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formları ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Kişi ve konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2017/24551 numaralı bireysel başvurunun 2016/30112 numaralı bireysel başvuru ile birleştirilmesine, incelemenin 2016/30112 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yapılmasına ve diğer dosyanın kapatılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, her iki başvuruya ilişkin görüşünü ayrı ayrı bildirmiştir.

7. Başvurucu, Bakanlık görüşlerine karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

8. İkinci Bölüm tarafından yapılan toplantıda, niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden başvurunun Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

### III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir:

10. Başvurucu, birçok farklı gazetede yazı ve makaleleri yayımlanmış olan bir gazetecidir. Başvurucu; Yeni Şafak gazetesinde çalışmış, Taraf gazetesinde "*HerTaraf*" sayfasının editörlüğünü üstlenmiş, daha sonra Millet Gazetesi, Yeni Hayat gazetesi ve T24 isimli internet haber sitesinde köşe yazarlığı yapmıştır. Başvurucunun ayrıca yazılarını yayımladığı kişisel bir internet sitesi bulunmaktadır.

11. Türkiye, 15 Temmuz 2016 gecesi askerî bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmış; bu nedenle 21/7/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hâl ilan edilmesine karar verilmiştir. Kamu makamları ve yargı organları -olgusal temellere dayanarak- bu teşebbüsün arkasında Türkiye'de çok uzun yıllardır faaliyetlerine devam eden ve son yıllarda Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ve/veya Paralel Devlet Yapılanması (PDY) olarak isimlendirilen bir yapılanmanın olduğunu değerlendirmiştir (*Aydın Yavuz ve diğerleri* [GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-25).

12. Bu kapsamda FETÖ/PDY'nin kamu kurumlarındaki ve eğitim, sağlık, ticaret, sivil toplum, medya gibi farklı alanlardaki yapılanmalarına yönelik soruşturmalar yapılmış; çok sayıda kişi hakkında gözaltı ve tutuklama tedbirleri uygulanmıştır.

13. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvurucuyla birlikte otuz beş kişi hakkında FETÖ/PDY'nin medya yapılanmasıyla bağlantılı olarak soruşturma başlatılmıştır.

14. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliği 29/8/2016 tarihinde başvurucu hakkındaki soruşturma dosyasına ilişkin olarak "*soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebileceği*" gerekçesiyle 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (2) numaralı fıkrası uyarınca başvurunun müdafinin dosya içeriğini incelemesinin ve belgelerden örnek almasının kısıtlanmasına karar vermiştir.

15. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 30/8/2016 tarihinde başvurunun gözaltına alınmasına karar vermiş, başvurucu aynı gün gözaltına alınmıştır.

16. İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü tarafından 1/9/2016 tarihinde başvurunun ifadesi alınmıştır. İfade alma işlemi sırasında başvurucuya, yazdığı tespit edilen bazı yazı ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle FETÖ/PDY'nin medya yapılanmasında faaliyet gösterdiği yönünde şüpheler olduğu bildirilmiş ve bunlara ilişkin savunması sorulmuştur.

17. Başvurucuya yöneltilen soruların temel dayanağını oluşturan ve kolluk görevlilerince düzenlenmiş olan *Açık Kaynak Kodlu Tespit Raporu* isimli belgede başvurucuya isnat edilen suçlamalara ilişkin olgular özetle şöyle ifade edilmiştir:

i. Başvurucunun 21/9/2015 tarihinde Halk TV'de katıldığı bir programdaki konuşmasında 1/11/2015 tarihinde yapılacak olan seçimler sonrasında birçok alternatifin olduğunu, bu alternatifler arasında darbenin de bulunduğunu söylediği ileri sürülmüştür.

ii. Başvurucunun 17-25 Aralık soruşturmaları sürecinde devlet ve Hükûmete karşı olumsuz söylemleri nedeniyle, çalışmış olduğu Yeni Şafak gazetesinden ayrıldığı belirtilmiştir.

iii. Başvurucunun FETÖ/PDY'nin amacı doğrultusunda yurt içinde ve yurt dışında Türkiye aleyhine kamuoyu algısı oluşturma çabası içine girdiği, bu bağlamda Millet Gazetesi ve Yeni Hayat gazetesinde yayımlanan bazı yazılarına atıfla Türkiye'nin DEAŞ'a destek verdiğini söylediği ifade edilmiştir. Söz konusu yazıların ilgili bölümleri şöyledir:

- Millet Gazetesi'nde 22/7/2015 tarihinde yayımlanan "*AKP:Soft İşid*" başlıklı yazı:

".... *İŞİD* [DEAŞ]: *AKP'NİN İYİ ÇOCUKLARI*

*Katliamdan* [20/7/2015 tarihinde Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde, Suriye'deki çatışmalarla ilişkin bir basın açıklaması sırasında DEAŞ tarafından gerçekleştirildiği belirtilen bombalı intihar saldırısında çok sayıda kişi hayatını kaybetmiş ve yaralanmıştır.] *sonra gerek AKP çevresinden gerek Erdoğan'dan gelen açıklamalar patlamayı sıradanlaştırma eğiliminde. Bunun nedeni çok açık. İŞİD'in Ortadoğu'da bir tehlike haline gelmesinde en büyük pay biziatihi AKP'nin dış politikası ve politika yapıcılarınınadır. DAES'e 'bizim iyi çocuklar' muamelesi yapan AKP, artık o çocukları kontrol edemez hale gelmiştir..."*

- Yeni Hayat gazetesinde 3/7/2016 tarihinde yayımlanan "*AKP'nin İyi Çocuklarının Küresel Cihadi*" başlıklı yazı:

*"AKP'nin iyi çocukları Arap Baharı'ndan sonra siyasal İslamcı İhvan ile kurulan ideolojik ortaklığın Suriye'deki ortaklarından biri o dönem İŞİD'in de içinde olduğu El Nusra oldu. Türkiye, Suriye'de başlayan isyan sonrasında Batı ile kurduğu ittifak gereği Özgür Suriye Ordusu (ÖSÖ) destek verdi. Ancak bununla yetinmedi. İŞİD'in de içinde olduğu El Nusra'ya kimi zaman doğrudan kimi zaman dolaylı yoldan destek verdi. İŞİD, EL Nusra'dan ayrıldıktan sonra bölgede daha etkili bir terör örgütü haline geldi. Hem 2004'de kurulduğu Irak'ta hem de Suriye'de etkili oldu. İŞİD'in Irak ve Suriye'de kurduğu düzen ve Batı'ya ve dünyaya terör üzerinden başlattığı savaş, dünyanın farklı bölgelerinde geri kalmış Müslüman ülkeler tarafından dolaylı desteklendi; kimi ülkelerdeki terör örgütleri tarafından da açık biçimde sahiplenildi ve bu örgütler İŞİD'e bağlılıklarının ilan etiler. Bu anlamda adı konulmamış bir küresel cihadi başlatmışlardır. Erdoğan/AKP iktidar bloku ile İŞİD'in*

ideolojik ortalığı, Batı'ya ve dünyaya İslam adına meydan okuması oldu. IŞİD'in elindeki silah gücü ve terör yöntemleriyle, İslam adına Batı'ya ve dünyaya yaptığı meydan okumayı; AKP, sandıktan elde ettiği plebisiter çoğunlukla yumuşak biçimde yapmaya çalışıyor. Türkiye'yi demokratik meşruiyet zeminini çoğunlukçu bir anlayışla, otoriter bir tek adam rejimine dönüştürüyor. Sadece içeriye değil, aynı şekilde dünyaya düzen vermeye soyunuyor. AKP-IŞİD arasındaki ideolojik hattın özü de bu oldu. AKP, bu açıdan her zaman soft IŞİD oldu..."

iv. Başvurucunun Yeni Hayat gazetesinde 12/6/2016 tarihinde yayımlanan "Devlete Karşı Sivil İtaatsizlik" başlıklı yazısıyla yurt içinde ve yurt dışında devleti vatandaşlarının gözü önünde küçük düşürecek eylemlere yönelttiği ileri sürülmüştür. Anılan yazının ilgili kısmı şöyledir:

"... Sivil itaatsizlik çünkü... Bu kavramı 1848'de Henry David Thoreau; 'Yönetim siyasetinin ya da yasaların değişmesini isteyen, aleni, şiddetsiz, vicdani, fakat aynı zamanda siyasi olan, yasa dışı bir eylem.' olarak tanımlamıştır. Bu haliyle sivil itaatsizlik eylemi;

-yasaya aykırı,

-ama şiddet içermeyen,

-toplumsal dışarıllık yaratacak biçimde kamuya açık, sonuçları hesaplanabilir ve en önemlisi de buna katılanların;

-eylemin hukuki ve siyasal sonuçlarına katlanılmayı göze almasına dayanır.

Son dönemde ortaya çıkan onca anayasal ihlale, hukuksuzluğa rağmen devletin hiçbir kurumu görevini yapmıyor. En basit biçimde Cumhurbaşkanı seçilmek için gerek şart olan üniversite lisans diplomasının olup olmadığının bu kadar tartışılıp gerçek ortaya çıkarılmıyorsa; muhalefetin ve toplumun başka siyasal araçlar kullanması kaçınılmazdır. Sivil itaatsizlik bu araçlardan sadece biridir."

v. Başvurucunun Millet Gazetesi ve Yeni Hayat gazetesinde yazmış olduğu köşe yazılarında Türkiye aleyhine değerlendirmelerde bulunduğu, Türkiye'nin teröre destek verdiğine yönelik ifadeler kullanarak devleti uluslararası kamuoyunda zor durumda bıraktığı iddia edilmiştir. Söz konusu yazılardan suçlamaya konu edilenlerinin ilgili kısımları şöyledir:

- Millet Gazetesi'nde 17/12/2014 tarihinde yayımlanan "17-25 Aralık ve Ortadoğulu Türkiye" başlıklı yazı:

"Bugün 17 Aralık. Geçen yıl ortaya çıkan 17 ve 25 Aralıkta gerçekleşen operasyonla birlikte ortaya çıkan iddiaların üzerinden 1 yıl geçti. Bu 1 yıl içinde 17-25 Aralık iddialarına ilişkin dosya, hukuk içinde çürütülmesine fırsat tanınmadan takipsizlikle sonuçlandı. İktidar bu iddialara 'darbe' dedi ama bugüne kadar hiç bir savcı, darbe girişimi iddiasıyla soruşturma açmadı. AKP, Gezi protestoları gibi 17-25 Aralık'ta hükümete darbe olarak algıladı. Yaşananları, tepkileri, iddiaları anlamak yerine açıklamayı tercih etti. Darbe iddialarını meşrulaştırmak için de pek çok komplo teorisi ortaya koydu. 17 Aralık'ın 1. yılında Türkiye'ye baktığımızda demokratikleşmiş, zenginleşmiş, sivilleşmiş ve normalleşmiş bir ülke görmüyoruz. Tam tersine adım adım otoriterleşen, parti devletinin inşa edildiği bir ülke görüyoruz. Siyasi iktidar, Meclis'i işlevsizleştirip siyasi alanı daraltıyor. Yargıyı parti devletine bağlı hale getiriyor ... 14 Aralıkta E.D. ve H.K.ya yapılan



operasyon, bu kutuplaşmada önemli bir yer tutuyor. Bu operasyonlara, ABD'den AB'ye, düşünce ve ifade özgürlüğü kurumlarından basın özgürlüğü kurumlarına, herkes tepki gösterdi..."

- Millet Gazetesi'nde 6/2/2015 tarihinde yayımlanan "*Bank Asya: Müsaderenin Son Kurbanı*" başlıklı yazı:

"*Salı gecesi polis eşliğinde Bank Asya'ya yapılan baskın ve bankanın yönetimin değiştirilmesi; ülkeyi yönetenlerin siyasi ve kültürel kimliği değişse de zihniyetin değişmediğini gösterdi...*"

- Millet Gazetesi'nde 27/4/2015 tarihinde yayımlanan "*Modern İstiklal Mahkemeleri*" başlıklı yazı:

"Önceki gece 32. Asliye Ceza Mahkemesi Samanyolu Yayın Grubu Başkanı H.K. ve 75 tutuklu polis hakkında tahliye kararı verdi. Tahliye kararı henüz gerçekleşmiş değil çünkü iktidar karan, yetkisiz ve hukuksuz bulduğu için uygulanmasını da istemiyor. Uygulanmaması için de tüm gücünü kullanıyor ve kullanacak da. Düşünün ki, hakim verdiğini kararı, savcı inceliyor ve hakim verdiğini kararı tanımıyor. Bir de buna hukuk, hukuk devleti diyoruz, öyle mi? Hakim verdiğini kararın savcı tarafından incelendiği ve tanınmadığı bir süreçte, kimse bu kararın arkasındaki tartışmaları hukuki metinler, yasa maddeleri üzerinden açıklamaya ve anlamaya çalışmasın. Çünkü tahliye kararının infazının gerçekleşmemesi hukuki değil siyasi bir karardır. Hukuk, siyasetin aracı haline getirilmişti Bakunin'e atfedilen o meşhur sözle 'hukuk iktidarın fahişesi' haline getirilmiştir. Başbakan Davutoğlu dün Gümüşhane de; 'Bir hafta önce Pensilvanyadan tahliye edilsinler talimatı aldı. Elimizde kayıtlar var'. Kabataşta da Dolmabahçe'de de vardı o kayıtlar ama bir biz görmedik ... Torba yasalarla Meclis'i işlevsizleştiren AKP, 17-25 Aralık soruşturmalarından sonra hukuku adım adım yürütmeye bağlamıştır. Son olarak Sulh Ceza Hakimlikleri adı altında AKP, kendi silahsız hukuk gücünü kurmuş ve muhalif olan herkesi sigaya çekmeye başlamıştır. Cemaat başta olmak üzere öteki, hasım olarak gördüğü herkesi, hukuk üzerinden tasfiye etmeye çalışıyor. Bunun alt yapısını da 'makul şüphe' kurduğunu unutmayalım. Oysa hukuk toplum olmanın, farklılıkların bir arada yaşamasının teminatıdır. Hukuku bir kez ihlal ettiğinizde, bu ihlalin ortaya çıkmaması için daha büyük ihاللar yapmak zorunda kalırsınız. Bugün yaşadıklarımız budur AKP, hukuk cinayeti işliyor ve buna devam edecek..."

- Millet Gazetesi'nde 5/5/2015 tarihinde yayımlanan "*Hukukun Cesedine Tecavüz*" başlıklı yazı:

"Bu tür tabirleri kullanmaktan kaçınırım ancak son günlerde yaşadığımız fecaati ve absürtlüğü çok iyi anlattığı için hukukçu ve gazeteci G.A.dan bu kavramı ödünç alarak kullanıyorum. 17/25 Aralıktan sonra iktidar yürütme faaliyetlerini örtbas etmek ve hukuksuzlukları yok etmek için hukuku katletti; kuvvetler ayrılığını bitirdi. Ancak hukukun/adaletin katili olmakla yetinmediler. Cinayetten pişmanlık duymadıkları gibi bunu alışkanlık haline getirdiler Hukukun toparlanmasına dirilmesine de müsaade etmediler. İşledikleri suçlar onları nasıl baskı altına aldıysa ve hesap verme korkusu yüreklerini nasıl sardıysa öldürdükleri hukuka habire bıçak saplıyor, ateş ediyor, tekme atıyorlar ... hakimlik teminatına rağmen iktidarın istemediği bir karar verdi diye bu ülkede 2 hakim bir gecede açığa alındı ve tutuklandı ..."

- Millet Gazetesi'nde 3/6/2015 tarihinde yayımlanan "[C.D.] ya da Özgürlük Sorumluluktur" başlıklı yazı:

"Cumhuriyet gazetesi ve C.D. gazetecilik adına iyi bir iş çıkardı. Suriye sınırında durdurulan MİT tırlarının içinde hükümetin iddia ettiği gibi insani yardım değil silah ve mühimmat olduğunu belgeleriyle kanıtladılar. Bu malumun ilanı oldu. Çünkü tırları durduran savcılar ve savcılara eşlik eden Askeri yetkililerin tutulan tutanaklarında da bu gerçek yazılıydı. Bu yüzden savcılar ve askeri yetkililer önce görevden alındılar sonra tutuklandılar ..."

- Millet Gazetesi'nde 2/9/2015 tarihinde yayımlanan "*Hukuk Kılıfıyla Medya Susturma Operasyonu*" başlıklı yazı:

"Twitter fenomeni Fuat Avni'nin geçtiğimiz günlerde paylaştığı kıyamet senaryosu gerçek olmaya başladı. Gazetemizin bağlı olduğu Koza Grubuna yönelik 'makul şüphe' gerekçesi ile yapılan baskını, kimse hukuki bir gerekçe ile meşrulaştıramaz. Bu baskın, Erdoğan ve AKP'ye eleştirel duran medyaya yönelik siyasi bir baskın ve sindirme operasyonudur. Benden olmayan, olmasın zihniyetinin bir yansımasıdır. Fuat Avni'nin yazdığı gibi bu operasyonların devamı başka gruplara yönelik olarak devam edebilir ..."

- Millet Gazetesi'nde 28/10/2015 tarihinde yayımlanan "*Silahsız Talan Örgütü*" başlıklı yazı:

"Gerçekten aklın, mantığın, rasyonelleğin bittiği yerdeyiz. Olan her şey artık insanda 'bu kadar da olmaz' hissi uyandırıyor. 'Askerlik nedir' dendiğinde hep aynı cevabı duyardık; 'aklın/rasyonelliğin bittiği yer'. Bunu Erdoğan ve vesayetindeki AKP'nin, yargı eliyle hayata geçirdikleri hukuksuzluklar için de söylemek mümkün. Bank Asya'ya el koydukları gibi gurubumuza da aynı yöntem ve araçlarla el koymak istiyorlar. İlk aşama soruşturmalardı, ikinci aşama kayyum atanması oldu. Geriye bir son aşama yani el koyma kaldı. Yani devlet eliyle özel mülke el koyma, müsadere etme. Bu bildik bir Osmanlı yöntemiydi. Osmanlı, bunu 'öteki' gördüğü gayrimüslümlere yapardı çoğunlukla. Bugün Erdoğan ve AKP, bu yöntemi kendisinde farklı düşünenlere, kendisini eleştirenlere, biat etmeyenlere uyguluyor. Bu haliyle AKP artık siyasi partiden çok iktidarı gaspetmiş, silahsız talan örgütüne dönüşmüştür. kayyum olarak atanmaların kökenlerine ve daha önceki konumlarına baktığımızda bunun hukuki değil keyfi ve siyasi bir karar olduğunu görüyorsunuz ... İşledikleri suçları hukuku ortadan kaldırarak, saklayacaklarını sanıyorlar. Bunu iktidarda oldukları sürece yapabilirler. Onun için iktidarı bırakmak istemiyorlar. Artık tarihin sizi iyi sayfalara yazma şansı yok. Siz tarihte kötülükler sayfasında, insanlığın lanet ettiği sayfada yer alacaksınız. Siz bunu istediniz. 1 Kasım'da seçim sonucu ne olursa olsun Türkiye'de başka bir dönem başlayacak. 1 Kasım geride bıraktığımızdan daha zor olacak. 1 Kasım'dan sonra Erdoğan ve AKP iktidardan gitmemek, toplum ise özgürlük isteyecek."

- 14/3/2014 tarihinde T24 adlı internet gazetesinde yayımlanan "*Berkin'in Gösterdiği Gerçek: Türkiye Zihnen Bölünüyor*" başlıklı yazı:

"... Darbe ama nasıl? Ardından 17 Aralık geldi. 17 Aralık'ta ortaya çıkan basit değil ciddi yolsuzluk iddiaları soruşturmaları oldu. Hükümet ortaya çıkan yolsuzluk iddiaları konusunda hukuki süreci işletmede imtina ederken; bu soruşturmaları kendisine yönelik 'darbe' görüp, emniyetten yargıya ciddi bir tasfiyeye ve yer değişikliğine gitti. Bu da yetmedi, yargı fiili olarak yürütmeye bağlandı. Yetmedi, bu süreçte çıkan tüm yasalara neredeyse tüm Türkiye'nin temel hak ve özgürlüklerini daraltan düzenlemeler oldu. Yakın geçmişe kadar ortak olduğu cemaati sadece devlette değil kamu ve kamusal alanda da çıkarıp özel alana hapsedmeye yöneldi. Fethullah Gülen'e, cemaatin önde gelenlerine nefret suçuna girecek derecede sert eleştiriler yönetti. Gezi'de laik seküler kesimi karşısına

*almaktan çekinmeyen Erdoğan. 17 Aralık ile birlikte muhafazakâr cemaati de karşısına aldı..."*

vi. Başvurucunun FETÖ/PDY'ye ait basın kuruluşlarında köşe yazarlığı yapmasının yanı sıra bu yapılanmanın görsel medya organı olan Can Erzincan TV'de de programlara katıldığı ve -konuşmaların içeriğine dair bir açıklamada bulunulmaksızın- bu programlardaki konuşmalarıyla devlet ve Hükûmet aleyhine kamuoyu oluşturmaya çalıştığı ileri sürülmüştür.

vii. Başvurucu tarafından kullanıldığı belirtilen Twitter hesabından FETÖ/PDY lehine paylaşımlarda bulunduğu ve başvurunun darbe teşebbüsünden kısa bir süre sonra 25/7/2015 ile 26/7/2016 tarihlerindeki paylaşımlarının tamamını sildiği belirtilmiştir.

viii. Bu paylaşımların silinmesinden önce başvurunun 15 Temmuz darbe girişimi gecesi *"Darbe girişimine karşı demokrasi ve siyaset diyoruz ama camilerden cihat çağrıları nedir?"* şeklinde paylaşımda bulunduğu ve bu paylaşımın o gün Twitter uygulamasını kullanan kişiler tarafından eleştirildiği belirtilmiştir.

ix. Yine bu paylaşımların silinmesinden önce başvurunun FETÖ/PDY ile alakalı paylaşımlar yaptığı belirtilmiştir. Bu kapsamda raporda örnek olarak başvurunun *"Cemaat belki de ilk defa kurumsal olarak devletin ötekisi oldu. Bu cemaatin ilk defa siyasetle tanışması demek"; 'Devletin ötekisi sınıfına güçlü ve örgütlü bir öteki olarak cemaat eklenmiştir. Onun için cemaat 'siyaset' yapmalı'; 'Bugün AKP'nin yaptığı, devleti paralel yapıdan temizleme değil kendi devletini inşa etmektir. Bunu eleştirenleri ve önüne duranları tasfiye etmektir.'; 'Hedef, sadece cemaat değil AKPliler dışında herkeştir. 17-25 Aralık iddiaları öncesinde, gündem değiştirme topluma gözdağı verme, tartışmaların önüne geçme hedefini taşıyan bu operasyonun tam tersine sonuçlanacağına kimse endişe etmesin.'; 'AKP iktidarı, bu zihniyette devam ettikçe zamana yayılan darbe kalıcı hale gelir. Bu açık'; 'CHP lideri Kılıçdaroğlu 'Yaşanan Süreç bir darbe sürecidir' derken haksız mı?'; 'Bana kalırsa haklı değil. O yüzden darbeden korkmayın çünkü içinde yaşadığımız süreç yazının başlığı: Sivil post-modern darbe.'"* şeklindeki paylaşımlarına atıf yapılmıştır. Raporda atıf yapılan ve iddianamede de yer alan diğer sosyal medya paylaşımları ise şöyledir:

- 27/10/2015 tarihinde *"Torba yasalarla meclisi işlevsizleştiren AKP, 17-25 Aralık soruşturmalarından sonra hukuku adım adım yürütmeye bağlamıştır." "Son olarak Sulh Ceza Hakimlikleri adı altında AKP, kendi silahlı hukuk gücünü kurmuş ve muhalif olan herkesi sigaya çekmeye başlamıştır." "Cemaat başta olmak üzere 'öteki', 'hasım' olarak gördüğü herkesi, hukuk üzerinden tasfiye etmeye çalışıyor."* şeklindeki tweetleri.

- 21/9/2015 tarihinde *"ADIM ADIM AKP DEVLETİ bugün AKP'nin yaptığı, devleti paralel yapıdan temizleme değil kendi devletini inşa etmektir." "Bunu eleştirenleri ve önünde duranları tasfiye etmektir. Hedef, sadece cemaat değil AKPliler dışında herkeştir." "* şeklindeki tweeti.

- 6/7/2015 tarihinde *"İnsan sormadan edemiyor @fuatavni\_f daha ne yapsın?"* şeklindeki tweeti.

- İhsan Yılmaz@ihsanylmz adresinden 1/6/2015 tarihinde paylaşılan *"Ülke diktaya gidiyor, ortacılar hala muhalefeti adam etmeye çalışıyor. Ne çektiniz bee! Korkmayın bu kadar yahu :-)"* şeklindeki tweeti retwit etmesi.

- 29/5/2015 tarihinde *"BankAsya'ya el koyan hukuk değil siyasettir"* şeklindeki tweeti.

- 19/5/2015 tarihinde *"Ankara Cumhuriyet savcısının AKP'yi kendisini eleştiren medyayı susturun talimatının demokraside kabul edilemez. O savcı suç işliyor."* ; *"Medyanın susturulmaya çalışılması anayasal bir suçtur. Yargı anayasaya değil Erdoğan'a bağlı."* şeklindeki tweetleri.

- 21/2/2015 tarihinde *"Gidişleri gelişlerinde daha gürültülü olacak ve insan içine çıkmaya çekinecekler o gündem sonra. Ki şimdi farklı değerler ya neyse"* şeklindeki tweeti.

- TarıkToros@TarıkToros hesabından 12/11/2014 tarihinde paylaşılan *"AK-Saray'ın aylık elektrik faturası.. 10 bin aileninkine denk.."* şeklindeki tweeti retweet etmesi.

18. İfade tutanağında başvurunun üzerine atılı suçlamaları anladığını beyan ettiği görülmüş; ifade sırasında başvurunun avukatı da hazır bulunmuştur. Başvurucu ifadesinde;

i. FETÖ/PDY'nin medya yapılanmasında yer alıp almadığına ilişkin soruya karşılık *"... Geçmişten bugüne bir siyasi partinin üyesi olarak da daima siyaseti demokrasiyi ve sivil alanı savundum. Sosyal medyadaki paylaşımlarım, yazılarım ve sevdiğim müziklerdir. Başta PKK olmak üzere FETÖ/PDY ve diğer terör örgütlerine de her zaman karşı oldum. Devlete devlet içinde örgütlenerek dönüştürülmesine de tüm yazılarımda karşı oldum. Bunu hem yazdım hem de program yaptığım veya konuk olduğum ekranlarda da söyledim. Benim yazılarımda genelde siyasi analizler ve gündem değerlendirmeleri üzerinedir ve geçmişte de her türlü hukuk ihlallerini yazdığım medya organlarında televizyonlarda da açık açık eleştirdim. Bunlar genel olarak özel hayatın ihlalleri, uzun tutukluluk halleri, açıkça hukukun istismar edilmesi, haksız tutuklamalar bütün bu konularda da düşüncelerimi geçmişte de eleştiri olarak yazdım. Bunları yapanlar varsa da açık açık cezalarını çekmelidir. Bir hukuk devletinde sayılı suçların hepsi hem yapanlar hem buna göz yumanlar hem de bu suça iştirak edenler siyasi olarak da göz yuman hukuk önünde hesap da vermelidir."* şeklinde beyanda bulunmuştur.

ii. Medya organlarındaki ve sosyal medyadaki yazı ve paylaşımlarına ilişkin soruya karşılık *"Medya ve sosyal medya üzerinden FETÖ/PDY yapılanmasını destekler her hangi bir paylaşımda bulunmadım. sadece öz geçmişimde çalıştığımı beyan ettiğim bu kurum ve kuruluşlardan gelen teklif üzerine ben de ekonomik nedenlerle ailemi geçindirebilmem için hiçbir idari tasarrufum olmadan hatta sigortalı dahi olmadan yazılarımda dışardan yazıp yolladım. Bana yazdığım yazılar ile ilgili olarak da dışardan her hangi bir şekilde yönlendirme yada telkinlerde kimse bulunmadı. O dönem mevcut Türkiye koşullarına göre yazılarımda yazdım. Yenışafak gazetesinde bulunduğum dönemde 2011 seçimlerinde oy verdiğim AKP iktidarını başta Suriye politikası olmak üzere eleştirmeye başladım. Eleştirilerim*

gezi süreci ile birlikte daha açık bir biçimde ortaya çıktı. Gazetenin genel çizgisi ile yazılarının uyuşmadığı gerekçe gösterilerek Yenişafak gazetesinden atıldım. işe iade davası açtım davayı kazandım. Dava şu anda Yargıtay'dadır. 17/25 Aralık döneminde Yenişafak gazetesinden atılma sürecinde hükümetin dediği gibi bu bir darbe girişimi ise tıpkı 15 Temmuz sonrası yaptığı gibi diğer siyasi partiler ile bunun kanıtlarını paylaşmaları ve bunun üzerine hep birlikte gidilmeli idi. Hükümet 17/25 Aralık soruşturmaları ile ilgili daha somut adımlar atmıyordu. Bunu da sadece görüş ve yazılarımda belirtmiştim. IŞİD bir terör örgütüdür ve Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik her türlü terör eylemlerine karşı devlet olarak yapılması gereken mücadele yapılmalıdır. Bunun ile beraber Türkiye'de örgüt ile ilgisi olduğu söylenen kişi ve kurumların üzerine de aynı kararlılıkla gidilmelidir. Bunları da aynı şekilde yazılarımda belirtmiştim. Hatta geçmişte AKP iktidarı IŞİD'e karşı politikaları gerektiği sertlikte olmamıştır. Bu dönemde IŞİD Suriye ve Irak'da daha da büyümüş Türkiye dahil tüm dünyaya terör üzerine meydan okumaya başlaması üzerine ben de bu konuya dikkat çekmek için kaleme almıştım. Her hangi bir şekilde sempatanlığım da söz konusu değildir. Benim Yenişafak gazetesinde yazdığım yazılarda 2013 yılından sonra ve sonraki yıllarda da iktidara yönelik eleştirel bir tutumum var. Bu tutumumun temeli daha fazla özgürlük ve daha fazla demokrasidir. Türkiye'nin tüm sorunlarının çözümünün daha fazla demokrasi ve özgürlükten geçtiğini inanarak yazdığım yazılarda bu yazıların temel ana konusu budur. Bu doğrultuda çeşitli başlıklar altında yazılan yazılardır. Benim yazmış olduğum tüm yazı ve paylaşımlarıma halen aktif olarak ulaşılabilir. Yazdığım yazılar üzerinde kendi inisiyatifim dışında her hangi bir silinen bilgi ya da paylaşımlarım da yoktur.FETÖ/PDY ile ilgili cemaatin gücünü devleti ele geçirmek için kullanmasına hep karşı oldum nitekim 15 Aralık 2013'te yazdığım bir yazıda 'cemaatin yol ayrımı ya şeffaflaşma ya siyaset' başlıklı bir yazı yazdım orada da cemaatin geçmişte kendisine atfedilen suçlar ile ilgili şeffaflaşma sürecine gitmesi gerektiğini siyasette bu kadar etkili olmak istiyorlarsa siyasi parti kurmaları gerektiğini yazdım. 15 Temmuz'da meydana gelen darbe girişimi sonrası atmış olduğum tweette darbeye karşıyız demokrasiyi savunuyoruz bunun yolu siyasettir. Camilerde uzun süreli okunan selalar ile ilgili hayata bakış açım gereği yanlış bulduğum için böyle bir paylaşım yapmıştım. T24 isimli internet sitesinde 2014 Şubat ve Eylül döneminde yazmış olduğum yazılar ile ilgili olarak da amacım sadece kişisel görüşmelerimi içermekte olup her hangi bir şekilde telkin yada yönlendirme söz konusu değildir. Yine program yapmış olduğum TV programlarında veya konuk olduğum programlarda her hangi bir şekilde telkin ya da yönlendirme söz konusu değildir. Hiçbir dini grup yada cemaatin devlet içinde devlet gibi örgütlenerek devleti ele geçirmesi bir hukuk devletinde suçtur. Hele bunu tüm siyaseti, siyasi partileri özgürlükleri hedef alacak biçimde darbe ile gerçekleştirmesi açık bir terör faaliyetidir. Hukuk devletinin görevi de bu tür yapılar ve faaliyetlerle mücadele etmek olmalıdır. Sonuç olarak benim için en önemlisi ailemi namerde muhtaç etmemek nerde yazdığımı değil ne yazdığımı önemli olduğudur. Yazmış olduğum tüm yazılarımda kendi görüş ve düşüncelerimi kaleme aldım. Bu fikirlerimi de kimsenin baskısı yada etkisi altında kalmadan yazdım amacım sadece kendimizin ve çocuklarımızın daha özgür ve demokratik bir Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşaması içindi. Bunun haricinde üzerime atılı bulunan hiçbir suçlamayı kabul etmiyorum." biçiminde açıklama yapmıştır.

19. Başvurucu 2/9/2016 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığında ifade vermiştir. Buradaki ifade alma işlemi sırasında da başvurucunun müdafii hazır bulunmuştur.

İfade tutanağında belirtildiğine göre başvuru ifadesinde, kolluktaki ifadesini tekrar ettiğini belirtmiş ve ek olarak "... şunu söylemek isterim ki dosya arasında bana gösterilen twitler ve yazılarım Yeni Şafak Gazetesinde çalıştığım süreden bu güne kadar özgür fikirlerimi içermektedir. Benim ne cemaatle ne de örgütle hiçbir alakam yoktur. Benim çalıştığım kurum önemli değildir. Önemli olan fikirlerimi ifade etme ortamıdır. Ben de bu şekilde ortamlarda fikirlerimi beyan ettim ..." şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, aynı tarihte başvuru tutuklanması talebiyle İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliğine sevk etmiştir. Talep yazısında; kolluk makamlarının tespitleri, arama tutanakları ve açık kaynak araştırmaları dikkate alındığında başvuru yönünden suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve tutuklama nedeninin bulunduğu belirtilmiştir.

21. Savcılıkça tanzim edilen evrak ve ekleri sorgu işlemi öncesinde İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından başvuru okunmuştur. Ayrıca sorgu tutanağında, başvuru ifadesinde isnat edilen suçların okunup anlatıldığı da belirtilmiştir. Bu sırada başvuru avukatı da hazır bulunmuştur. Başvuru, İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliğindeki 3/9/2016 tarihli sorgusunda "... Ben gazeteci ve köşe yazarı olarak basın dünyasında yer alan bir kişiyim. İlkokul, orta okul, liseyi İstanbul'da devlet okullarında okudum. Erciyes Üniv. İktisadi İdari Bilimler Bölümünden 1999 yılında mezun oldum. Bilgi Üniversitesinde İnsan Hakları Hukuku üzerine yüksek lisans yaptım. Gazeteciliğe 2005 yılında Yeni Ufuk Dergisinde, yayım kordinatörü olarak başladım. Dergi 18 sayı yayımlandı, 2006 yılı Eylül ayında kapandı. O tarihte Yenişafak gazetesinin Ankara temsilcisi olan Mustafa Karaalioğlu gazetesinin genel yayın yönetmeni olmuştu, beni de yorum sayfası editörü olarak çalışmak üzere davet etti, ben kendisini daha önce YönFm'de yaptığım radyo programları sırasında tanımıştım. 2006 yılında Yenişafak gazetesinde önce yorum editörü olarak çalışmaya başladım. Daha sonra mülakat, söyleşi, haber vs. çalışmalar yaptım. 2009 yılından itibaren de kendi adıma siyasi, sosyal konularda görüşlerimi ifade etmek üzere köşe yazıları yazmaya başladım. 13 Ocak 2014 tarihine kadar Yenişafak gazetesinde köşe yazarlığı yaptım, bu tarihte gazete yönetimi bana gazetesinin genel yayım çizgisi dışına çıktığımı belirterek benimle yollarımı ayırdı. Daha doğrusu beni işten attı. Şubat 2014 tarihinde T24 internet sitesinde yazar olarak yazılarım çıkmaya başladı. Ben bu sırada her hangi bir ücret almıyordum. 8 ay ben bu internet haber sitesinde yazı yazdım. Ekim 2014 tarihinde Millet gazetesi yeni yayım hayatını başlamıştı, bana da köşe yazarlığı teklif etti. O dönem çocuğum olması eşimin beyninde tümör rahatsızlığının ortaya çıkması, ailevi sebeplerle paraya ihtiyacım olduğu için kabul ettim. Ayda 6,000 TL ücret karşılığında, haftada 3 gün köşe yazısı yazmaya başladım. Ekim 2015 tarihinde gazeteye kayyum atandı. Bunun üzerine yazılarımıza son verildi. Daha sonra 2.000 TL karşılığında Haberdar internet sitesinde yazmaya başladım. Haftada iki gün yine siyasi ve sosyal konularda yazılar yazıyordum. Nisan 2016 tarihinde Haberdar internet sitesi telif ödeyemeyeceğini söyledi, ben de yazıları azalttım, Haziran 2016 tarihinde daha önce kurulmuş olan Yeni Hayat gazetesinde köşe yazısı yazmaya başladım. Haftada iki gün köşe yazısı yazıyordum. Telif olarak da yazı başına 450 TL ücret alıyordum. Bu gazetede 15 Temmuzdan sonra yürürlüğe giren KHK'dan sonra kapatıldı. Ben 15 Temmuzdan sonra gazetede köşe yazısı yazmayı kendiliğimden bırakmıştım. Benim Murat Aksoy hesabım üzerinde Twitter hesabım vardır. Yazılarımı, sevdiğim müziklerimi ve ailemle ilgili anılarımı paylaştım. Facebook ve Instagram hesabım da vardır. Ben gözaltına alınmadan önce 26/08/2016 tarihinde Twitter'daki bir arkadaşımın girmiş olduğum bir polemik nedeniyle yazdığım yazılardan rahatsız olmuşum, o sebeple Twitter'daki paylaşımlarımı silmek istemişim, bu sebeple sil komutu verdim, amacım hepsini silmekti ancak belirli bir tarihte

durdu. Ben bu tarih itibarıyla gözaltına alınacağım konusunda herhangi bir bilgiye sahip değilim. Tamamen kişisel sebeple bu silme işlemi gerçekleştirdim. Ben 2014 yılı Nisan ayından, 2015 Yılı Eylül ayına kadar bir dönem kendi başıma her hafta bir konuk davet ederek, bir dönemde konuşmacı olarak, Barış Yarkadaş ve Eren Erdemle birlikte Halk TV'de Yol Haritası programı yaptım. Yine Zamanın Ruhu isimli programda da Şubat 2016 tarihinden Haziran 2016 tarihine kadar yorumcu olarak bulundum. Ben 2015 yılında yapılan milletvekili genel seçimlerinde hem gazeteci olarak, hem de CHP'den milletvekili aday adayı olabilmek amacıyla Ankara'ya sık sık gittim. Bu gidişlerim 1 Kasım seçim tarihi öncesine ait dönemleri kapsıyordu. O gidiş gelişlerimde çeşitli siyasi partilere ait milletvekilleriyle muhatap oluyordum. O sırada Ankara'da şöyle bir hava vardı, 1 Kasım seçimlerinde de tek başına bir iktidar çıkmaz ise, ekonominin yeni bir seçimi kaldıramayacağı, bunun için de devletin içinde bazı birimlerin başka yollara tevessül edebilecekleri konuşuluyordu. Ben bu durumu kastederek 21 Eylül 2015'teki TV yorumumda bunu ifade ettim, darbe çağırısı yapmış değilim. Benzer konudaki düşünceleri çeşitli gazetelerdeki köşeyazlarında hatta isim vererek dile getirmişlerdir. Benim bu FETÖ örgütüyle herhangi bir doğrudan ya da dolaylı bir organik bağlantım yoktur. Ben bu dönemde diğer yayın yapan gazetelere de iş için başvurduğum, ancak olumlu bir cevap alamadım. Benim çalıştığım Yenışafak gazetesi ve T24 internet sitesi yayım hayatına halen devam etmektedir, ancak Millet Gazetesi yukarıda belirttiğim gibi daha önce kayyuma devredildikten sonra yayım hayatına son verilmişti. Haberadar sitesi de kendiliğinden yayım hayatına son verdi, Yeni Hayat gazeteleri 15 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla yayım hayatına devam ediyordu. Olağanüstü Hal ilanından sonra çıkarılan KHK'dan sonra kapatıldığını ben de basından okudum. FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün hedefi ve amacı doğrultusunda hal ve sıfatını bilerek herhangi bir eylemde bulunmadım. Örgüt üyelerinin birbirleri ile irtibat kurdukları belirtilen BYLOCK, EAGLE ve COCO programlarını telefonumda kullanmadım. Bank Asya Finans Kuruluşunda herhangi bir hesabım yoktur. Örgüte himmet yada bağış adı altında herhangi bir yardımda bulunmadım, ben yukarıda belirttiğim gibi, değişik gazete ve dergilerde köşe yazarlığı yaptım, kendi fikirlerimi ve dünya görüşlerimi esas alarak köşe yazıları yazdım. Bunları aynı zamanda Twitter hesabımdan da paylaştım. Bu yazıları ve paylaşımlarım dışında bana herhangi bir şey sorulmadı, bu yazı ve paylaşımlarımın suç unsuru teşkil ettiğini kabul etmiyorum, herhangi bir hakaret davası dahi açılmamıştır..." şeklinde beyanda bulunmuştur. Başvurucunun avukatı; dosyada gizlilik kararı olduğu için yapılan suçlamalarla ilgili ayrıntılı savunma yapma imkânı olmadığını, ancak sorulan sorulardan başvurunun gazetecilik faaliyeti ile ilgili olarak yargılandığının anlaşıldığını, başvurunun Türkiye'de yayın yapmakta olan değişik gazetelerde ve değişik internet sitelerinde kendi görüşlerini ifade ettiğini, bu gazete ve internet sitelerinin farklı dünya görüşlerine sahip kuruluşlar olduğunu ve bu kuruluşların FETÖ/PDY ile ilgilerinin olmadığını, başvurunun tweet silme işlemi Twitterwipe.com adlı program aracılığı ile yaptığını, bu programın bir yıllık tweetleri otomatik olarak sildiğini, bu eylemde herhangi bir suç unsuru aramanın doğru olmadığını belirtmiştir.

22. Başvurucu, İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 3/9/2016 tarihli kararıyla örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan tutuklanmıştır. Tutuklama kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"... Murat Aksoy'un üzerlerine atılı Örgüte Bilerek İsteyerek Yardım Etme suçundan şüphelilerin savunması ve soruşturma evrakı kapsamına göre şüphelilere yüklenen Örgüte Bilerek İsteyerek Yardım Etme suçunun işlendiği hususunda kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması, suçun niteliği, delil durumu, delillerin tam olarak toplanmamış olması ve suç için kanunda öngörülen cezanın alt ve üst sınırlarına göre tutuklama tedbirinin verilmesi beklenen ceza ile ölçülü olması, bu aşamada adli

*kontrol hükümlerinin yetersiz kalacağı dikkate alınarak, şüphelilerin üzerlerine atılı suçtan CMK'nun 100. ve devamı maddeleri gereğince ayrı ayrı tutuklanmalarına [karar verildi.]"*

23. Başvurucu 9/9/2017 tarihinde tutuklama kararına itiraz etmiştir. İtiraz, İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 22/9/2016 tarihli kararıyla reddedilmiştir. İtirazın reddi kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

*"...şüphelilerin çalışma yaşamına ilişkin geçmişleri, sosyal medya paylaşımları ve FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile iltisakı bulunan kurum ve kuruluşlarla ilişkileri birlikte değerlendirildiğinde kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösterir delillerin bulunduğu, atılı suç ve öngörülen ceza miktarına göre de tutuklama tedbirinin orantılı olduğu anlaşıldığından itirazların ayrı ayrı reddine [karar verildi.]"*

24. Başvurucu 28/10/2016 tarihinde tahliye talebinde bulunmuştur. Talebi değerlendiren İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliği 31/10/2016 tarihinde başvurusunun tutukluluğunun devamına karar vermiştir.

25. Başvurucu 9/11/2016 tarihinde bu karara itiraz etmiştir. İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliği 14/11/2016 tarihinde itirazı reddetmiştir.

26. Başvurucu 29/11/2016 tarihinde 2016/30112 sayılı bireysel başvuruyu yapmıştır.

27. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan 16/1/2017 tarihli iddianameyle başvuru hakkında terör örgütüne üye olma suçlamasıyla kamu davası açılmıştır. İddianamede; başvurusunun FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında kapatılan Millet Gazetesi ile Yeni Hayat gazetesinde ve bazı internet sitelerinde örgüt mensuplarının ve örgütün kara propaganda hesaplarının söylemlerini topluma duyurduğu, örgütle mücadele kapsamında yapılan soruşturmaları itibarsızlaştırıp bu soruşturmalarda görev alan kamu görevlilerini suç işlemekle itham ettiği, ayrıca örgütün yapmaya çalıştığı gibi Türkiye Cumhuriyeti devletini terör örgütü DEAŞ ile irtibatlandığı ve bu suretle örgütün algı faaliyetlerinde görev alıp örgüt üyesi olduğu iddia edilmiştir. Bu kapsamda iddianamede başvurusunun yukarıda da atfı yapılan yazılarına ve sosyal medya paylaşımlarına (bkz. § 17) değinilmiştir.

28. İddianamede ayrıca Mali Suçlar Araştırma Kurulu (MASAK) raporuna dayanılarak başvurusunun 25/1/2016 ile 26/4/2016 tarihleri arasında hakkında FETÖ/PDY kapsamında soruşturmalar bulunan ve Haberdar isimli internet sitesinde Sosyal Güvenlik Kurumu kaydı olan E.B adlı şahıstan EFT yoluyla 8.000 TL aldığı, 7/3/2014 ile 8/12/2015 tarihleri arasında 27/7/2016 tarihli ve 29783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Feza Gazetecilik A.Ş.den telif ödemesi açıklaması ile EFT yoluyla 64.216 TL aldığı, 31/12/2014 ile 27/10/2015 tarihleri arasında FETÖ kapsamında yönetimine kayyım atanan Koza İpek Basın ve Basım Sanayi Ticaret A.Ş.den havale yoluyla 36.000 TL aldığı, 25/7/2011 tarihinde hakkında aynı örgüt kapsamında soruşturma olup firari durumdaki E.U. isimli kişiye tek işlemde havale yoluyla 800 TL gönderdiği belirtilmiştir.

29. İddianame, İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 1/2/2017 tarihinde kabul edilmiş ve dava, Mahkemenin E.2017/67 sayılı dosyası üzerinden yürütülmeye



başlanmıştır. Başvurucunun savunması 27/3/2017 tarihinde yapılan ilk duruşmada alınmıştır. Başvurucu, savunmasında özetle;

i. Hiçbir örgütün üyesi olmadığını, iddianamede belirtilen örgüt üyesi olma kriterlerinin kendisi açısından geçerli olmadığını zira hiçbir gizli toplantıya katılmadığını, kimseden talimat almadığını, örgütün gizli haberleşme programlarını kullanmadığını, Bank Asyada hesabının olmadığını ifade etmiştir. Kapatılmış olan gazetelerde yazı yazmasının suç olmadığını, o gazetelerin kapatılıncaya kadar yasal sınırlar içinde kurulmuş olan basın yayın organları olduğunu belirtmiştir.

ii. Bu medya organları birer suç aygıtıysa burada yargılanması gereken kişilerin gazetelerin yöneticilerinin olması gerektiğini, telifli olmak üzere köşe yazısı yazan gazete ile hiçbir organik ilişkisi olmayan bir kişinin bu medya organlarında yazmamasının tek başına bir suç delili olamayacağını ifade etmiştir.

iii. Türkiye Cumhuriyeti devletini terör örgütü DEAŞ ile irtibatlandırdığıyla ilgili yazılarına ilişkin olarak bu yazıların temelinde dış politikada Adalet ve Kalkınma Partisinin politik savrulmasını analiz etmeye çalıştığını, yazılarında ifade ettiği hususları sadece kendisinin söylemediğini, bu hususların Türkiye mediasında da dünya mediasında da dile getirildiğini, bu dış politika eleştirilerini sadece kapatılan gazetelerde değil Yeni Şafak ve T24 gazetelerinde de yazdığını ve bütün katıldığı televizyon programlarında da açıkladığını, yazılarında Türkiye'nin DEAŞ konusunda siyasi inisiyatifinin yeterince güçlü olmadığını ifade ettiğini ve bu değerlendirmelerin de bir eleştiriden ibaret olduğunu beyan etmiştir.

iv. Halk TV'deki konuşmasıyla ilgili olarak 1 Kasım 2015 tarihli seçim sonuçlarında 7 Haziran benzeri yani tek parti iktidarı çıkmazsa üçüncü bir seçimin değil bir biçimde koalisyonun kurulacağı yönünde kulisler olduğunu, bu kulis bilgilerine göre partileri koalisyon kurmaya zorunlu kılacak bir darbe olabileceğini, bu bilgiyi de Meclis'te olan tüm siyasi partilerdeki kaynaklarından öğrendiğini ifade etmiştir.

v. 17-25 Aralık sürecine ilişkin yazılarıyla ilgili olarak bu yazılarında Hükümetin yapması gerekenin soruşturma ve yargının sağlıklı gerçekleşmesini sağlamak olduğunu, başta bürokrasideki personel alımı, atama, tayin ve terfi gibi konuların merkezî liyakatten önce örgütsel dayanışma içinde gerçekleştirildiğini ve buna göz yumulduğunu, buna göz yuman siyasi iktidarı eleştirdiğini, bu süreçte tavrının demokratik meşruiyetten yana olduğunu ancak iddia edilenlerin de ortaya çıkmasının hukukun gereği olduğunu ifade ettiğini belirtmiştir.

vi. Can Erzincan TV'de katıldığı programlara ilişkin olarak iddianamede hangi tarihte, hangi programda, kime, ne söylediğine dair bir delil olmadığını; afaki bir değerlendirmeye devlete ve Hükûmete karşı söylemde bulunduğu iddia edildiğini ifade etmiştir.

vii. Sosyal medya paylaşımlarını silmesiyle ilgili olarak 26/7/2016 tarihinde sosyal medyada tartışma yaşaması üzerine duyduğu rahatsızlıktan dolayı paylaşımlarını silmek istediğini, silmek için kullandığı programla 3-5 günlük paylaşımlarının silineceğini zannettiğini ancak bir yıllık paylaşımlarının sehven silindiğini, delil karartma gibi bir amacının olmadığını, böyle bir amacı olmuş

olsaydı daha önceki paylaşımlarını da silmesi ya da kesin çözüm olarak hesabını kapatması gerektiğini ifade etmiştir. Başvurucu ayrıca silinmiş tarihlerden alınan paylaşımlarının bütününden koparıldığını, bu şekildeki bir yaklaşımın iyi niyetle bağdaşmayacağını beyan etmiştir.

viii. 15 Temmuz gecesi okunan selalarla ilgili tweetine ilişkin olarak sela okunmasından itikada bağlı olarak rahatsız olduğunu, herhangi bir art niyetinin olmadığını, darbeye karşı duruşunun net olduğunu, bunun anılan tweetten de anlaşıldığını, alevi kimliğinden gelen kişisel hassasiyetini paylaştığını ifade etmiştir.

ix. MASAK raporunda belirtilen para transferlerine ilişkin olarak bu ödemelerin gazetelerdeki yazıları nedeniyle aldığı telif ücretleri olduğunu, bu paraların himmet parası değil tamamen emeğinin karşılığı olduğunu ifade etmiştir. E.U. ya gönderdiği 800 TL'lik paraya ilişkin olarak Dünya Üniversiteler Konseyinin uluslararası bir toplantı düzenlediğini, kendisinin de bu toplantıya gazeteci olarak katıldığını, Dünya Üniversiteler Konseyinin genel sekreteri olan E.U. ya eşini ve çocuğunu da getirip getiremeyeceğini sorduğunu, bu talebinin masrafları kendisine ait olmak kaydıyla kabul edildiğini, 800 TL'lik bu ödemenin de eşinin ve kızının konaklama ve uçak parası olduğunu ifade etmiştir.

30. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesince yapılan yargılamanın ilk duruşması 27/3/2017 tarihinde başlamış, 31/3/2017 tarihine kadar devam etmiştir. 31/3/2017 tarihinde Cumhuriyet savcısı, başvurucu da dâhil on üç sanığın tahliyesine karar verilmesini talep etmiştir. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi, başvurucu dâhil yirmi bir sanığın tahliyesine karar vermiştir. Tahliye kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

*"Sanıklar .. Murat Aksoy'un üzerilerine atılı suçun vasıf ve mahiyeti, mevcut delil durumu, suç vasfının ileride sanıklar lehine değişme ihtimali, sabit ikametgah sahibi olmaları ve tüm dosya kapsamı dikkate alınarak sanıklar ve müdafilerinin tahliye taleplerinin kabulü ile başka suçtan tutuklu ve hükümlü değiller ise bu suçtan bihakkın tahliyelerine, bu hususun temin için Cezaevi Müdürlüğüne müzekkere yazılmasına, tahliyelerine karar verilen sanıklar hakkında CMK.nun 109-3-a maddesi kapsamında yurt dışına çıkış yasağı adli kontrol hükümlerinin uygulanmasına [karar verildi.]"*

31. Tahliye kararından birkaç saat sonra İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca yeni bir soruşturma başlatılmış, bu yeni soruşturmada başvurucu hakkında yakalama ve gözaltı kararı verilmiştir. Soruşturma dosyasında aynı gün Cumhuriyet Başsavcılığınca kısıtlama kararı verilmiştir.

32. Yakalama ve gözaltı kararları Silivri Ceza İnfaz Kurumuna 1/4/2017 tarihinde gönderilmiştir. Başvurucu, aynı gün bilinmeyen bir saatte Silivri Ceza İnfaz Kurumundan İstanbul Emniyet Müdürlüğüne götürülmüştür.

33. On dört gün İstanbul Emniyet Müdürlüğünde gözaltında tutulduktan sonra 13/4/2017 tarihinde Emniyet Müdürlüğünde başvurusunun ifadesi alınmış ve Savcılık makamı tarafından ifadesi alınmadan bu defa 5271 sayılı Kanun'un 309. ve 312. maddelerinde düzenlenen anayasal düzeni ve hükümeti cebren değiştirme ve yıkmaya teşebbüs suçlamasıyla tutuklanması talep edilmiştir.

34. 14/4/2017 tarihli tutuklamaya sevk yazısında; başvurunun olağanüstü hâl kapsamında kapatılan ve kamuoyunda *Balyoz Davası* olarak bilinen davanın sahte belgelerini yayımladığı iddia edilen Taraf gazetesinde çalıştığı, 8/1/2016-30/1/2016 tarihlerinde yurt dışına çıkış yaptığı, Asya Katılım Bankası A.Ş.de 27/10/2010 tarihinde açılan ve kapatıldığına dair herhangi bir bilgi bulunmayan banka hesabında hesap hareketinin olmadığı, FETÖ/PDY'yle bağlantılı olan kişilerle (Ö.A, O.C.Ç, V.D, M.F.I, S.S, İ.K, M.Ç, A.A, M.G, D.K, T.B, E.B, T.Ü.G, S.D.) irtibatı olduğu, kamuoyunda *Tahşiye Operasyonu* olarak bilinen soruşturma kapsamında yapılan gözaltına alma işlemlerini protesto etmek amacıyla 14-18/12/2016 tarihleri arasında Vatan Caddesi Emniyet Müdürlüğü ve Zaman Gazetesi binası çevrelerinde, 18-22/12/2014 tarihleri arasında ise İstanbul Adliyesi çevresinde kalabalığın toplandığı, başvurunun cep telefonundan da 14-22/12/2014 tarihleri arasında Bugün televizyon kanalının binası ve İstanbul Adliyesi çevresinde bulunan baz istasyonlarından sinyal alındığı belirtilmiştir.

35. İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği, çok sayıda şüphelinin aynı anda sevk edilmesi nedeniyle sorgu işleminin sesli ve görüntülü cihazlar ile kayıt altına alınmasına karar vermiştir.

36. Savcılıkça tanzim edilen evrak ve ekleri sorgu işlemi öncesinde İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından başvurucuya okunmuştur. Ayrıca sorgu tutanağında, başvurucuya isnat edilen suçların okunup anlatıldığı da belirtilmiştir. 14/4/2017 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği, başvuru hakkında tutuklama kararı vermiştir. Tutuklama kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

" ... Şüpheli Murat Aksoy'un Millet Gazetesi, Taraf gazetesi ve Yenihayat gazetesinde çalıştığı, taraf gazetesinin kamuoyunda balyoz davası olarak bilinen davanın sahte belgelerini gazetede yayınladığı, aynı şekilde bu şüphelininde örgütün üst düzey yapılanmasında isimleri belirtilen Ö.A ile irtibatları olduğunun telefon kayıtlarından anlaşıldığı, aynı şekilde diğer örgüt üyeleri olan O.C.Ç, V.D. ve S. S ve diğer kişiler ile telefon görüşme kayıtlarının bulunduğu, sosyal medyada örgüt faaliyet çerçevesinde twit ve yazılarının bulunduğu, anlaşılacakla tüm şüphelilerin FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün basın-yayın ve medya yapılanmasında faaliyette bulundukları bu kapsamda eylem ve fikir birliği içerisinde hareket ettiği, darbe girişimi eylemlerinin etki ajanlığı görevini ifa ettikleri dikkate alınarak üzerlerine isnat edilen TCK 309 fıkra 1 ve 312 fıkra 1 maddesindeki suçlar ilişkin kuvvetli suç şüphesinin bulunduğu, suçların katalog suçlar arasında yer aldığı, suçların alt sınırları dikkate alındığında adli kontrol hükümlerinin yetersiz kalacağı, anlaşılacakla isimleri belirtilen şüpheliler ... Murat AKSOY'un ... CMK.100 ve devamı maddeleri uyarınca ayrı ayrı tutuklanmalarına [karar verildi.]"

37. Başvurucu, bu karara 20/4/2017 tarihinde itiraz etmiştir. İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliği 28/4/2017 tarihinde, tutuklama kararında usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığı gerekçesiyle itirazın reddine karar vermiştir. Başvurucu, bu kararı 9/5/2017 tarihinde öğrenmiştir.

38. Başvurucu 23/5/2017 tarihinde 2017/24551 sayılı bireysel başvuruyu yapmıştır.

39. 5/6/2017 tarihinde başvuru hakkında ikinci soruşturma kapsamında iddianame hazırlanmıştır. İddianamede FETÖ/PDY'nin elinde bulundurduğu medya organları ile ters algı operasyonları yaptığı, başvurunun da örgütün amacı doğrultusunda gerek yazılı gerek görsel medyada gerekse internet ortamında algıya yönelik eylemler yaptığı, örgütün

algı faaliyetlerine katılarak anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya veya Hükümetin görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme suçunu işlediği iddia edilmiştir.

40. Bu kapsamda başvuruyla ilgili olarak olağanüstü hâl kapsamında kapatılan Taraf gazetesinde çalıştığı, 8/1/2016-30/1/2016 tarihlerinde yurt dışına çıkış yaptığı, Asya Katılım Bankası A.Ş.de 27/10/2010 tarihinde açılan ve kapatıldığına dair herhangi bir bilgi bulunmayan banka hesabında hesap hareketinin olmadığı, FETÖ/PDY'yle bağlantılı olan kişilerle (Ö.A., O.C.Ç., V.D., M.F.I., S.S., İ.K., M.Ç., A.A., M.G., D.K., T.B., E.B., T.Ü.G., S.D.) irtibatının olduğu, kamuoyunda *Tahşiye Operasyonu* olarak bilinen soruşturma kapsamında yapılan gözetaltı alma işlemlerini protesto etmek amacıyla 14-18/12/2016 tarihleri arasında Vatan Caddesi Emniyet Müdürlüğü ve Zaman Gazetesi binası çevrelerinde, 18-22/12/2014 tarihleri arasında ise İstanbul Adliyesi çevresinde kalabalığın toplandığı, başvuru cep telefonundan da 14-22/12/2014 tarihleri arasında Bugün televizyon kanalının binası ve İstanbul Adliyesi çevresinde bulunan baz istasyonlarından sinyal alındığı şeklinde değerlendirmelerde bulunulmuştur. İddianamede, başvuru cep telefonunun FETÖ/PDY ile bağlantılı olan kişilerle olan irtibatının içeriğine yer verilmemiştir.

41. Mahkemenin yeni heyeti tarafından E.2017/223 sayılı dosyada 16/6/2017 tarihinde iddianame kabul edilmiştir.

42. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi 18/8/2017 tarihli duruşmada; E.2017/67 sayılı dava dosyası ile bu dava dosyasının aralarında şahsî, hukukî ve fiilî bağlantı bulunduğu gerekçesiyle birleştirilmesine, davanın E.2017/67 sayılı dava dosyası üzerinden yürütülmesine karar vermiştir.

43. Başvuru 18/8/2017 tarihinde Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) aracılığıyla yaptığı savunmasında özetle;

i. Taraf gazetesinde çalışması ile ilgili olarak iddianamede Balyoz kumpasını yapan ve bunları yayımlayan kişiymiş gibi gösterilmeye çalışıldığını, anılan gazeteye 2008 Temmuz ayında girdiğini 2009 Şubat ayında yaptığı tek haberin yalanlanması üzerine gazeteden istifa ettiğini/ayrıldığını, Balyoz belgelerinin istifa etmesinden sonra 2011 yılında yayımlandığını ifade etmiştir.

ii. Yurt dışına giriş çıkışlarıyla ilgili olarak bu seyahatlerin gazetecilik faaliyetleriyle bağlantılı olduğunu, seyahatlerini devlet ve hükümet yetkililerinin, siyasetçilerin, sivil toplum örgütlerinin daveti üzerine gerçekleştirdiğini ve gittiği yerlerle ilgili olarak da gazete yazıları yazdığını, öğretim üyesi olabilmek amacıyla 10/10/2015 tarihinde Bahçeşehir Üniversitesinin daveti üzerine Washington'a gittiğini ve 30/1/2016 tarihinde de ekonomik nedenlerle Washington'dan dönmek zorunda kaldığını beyan etmiştir.

iii. Bank Asya hesabı ile ilgili olarak anılan Bankada hesabı olduğunu iddianameyle öğrendiğini, bu Bankada hesap açmadığını ve bu Bankaya para yatırmadığını, bu banka hesabının bilgisi dışında açılmış olabileceğini, kaldı ki anılan hesapta herhangi bir para hareketinin de olmadığını, varlığından haberi olmadığını için bu hesabı kapatmak gibi bir girişimde de bulunmadığını belirtmiştir.

iv. FETÖ/PDY ile irtibatlı kişilerle yaptığı telefon görüşmelerine ve mesajlaşmalarına ilişkin olarak ise bu görüşmelerin ve mesajlaşmaların tamamen mesleki nitelikte olduğunu, hiçbirinin bir süreklilik arz etmediğini, dolayısıyla bu görüşmelerin yoğunluğundan bahsedilemeyeceğini ifade etmiştir.

v. FETÖ/PDY lehine yapılan protesto gösterilerinin gerçekleştiği yerlerdeki baz istasyonlarından telefonundan sinyal alındığı iddiasıyla ilgili olarak o tarihlerde protestolara katıldığı için değil anılan yerlerin gittiği dil okulunun güzergâhında olması nedeniyle telefonundan sinyal alındığını, otobüsle geçerken anılan yerlerden sinyal alınmasının normal olduğunu belirtmiştir.

44. 24/10/2017 tarihli duruşmada başvurunun tutuklulukta geçirdiği süre ve suç vasfının değişme ihtimali gözönünde bulundurularak yurt dışına çıkış yasağı konulmak ve her ay iki defa kolluk biriminde imza atmak suretiyle adli kontrol altına alınarak tahliyesine karar verilmiştir.

45. İlk derece mahkemesi 8/3/2018 tarihinde başvurunun FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün hiyerarşik yapısına dâhil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına; anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya Hükûmetin görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme suçlarından ise beraatine karar vermiştir. Gerekçeli kararın başvuruyla ilgili kısmı şöyledir:

*"Her ne kadar sanık MURAT AKSOY'un telif karşılığı köşe yazarlığı yaptığı Millet Gazetesi, Yeni Hayat Gazetesi ve T24 isimli internet sitesinde ve www.murat-aksoy.com isimli web sitesinde yazdığı yazılar ve paylaşımlarında, FETÖ/PDY'nin görsel medyası olan Can Erzincan TV'de katıldığı programlardaki söylemlerinde, örgüte mücadele kapsamında yapılan soruşturmalara itibarsızlaştırmayı görev alan kamu görevlilerini suç işlemekle itham ettiği, örgütün insanlara hizmet etmekten başka bir gayesi olmayan bir yapı olarak haksızlığa uğradığını anlattığı, ve terör örgütü olduğu ortaya çıkan yapının toplumsal meşruiyetinin geri kazandırılması yönünde algı faaliyetinde bulunduğu, AK partiyi DAES terör örgütünü desteklemekle itham ettiği, yazı ve twitleriyle örgütün amacı ve ideolojisi doğrultusunda örgütün propagandasını yaparak hedef kitle üzerinde hükûmeti ve Cumhurbaşkanını itibarsızlaştırmaya yönelik faaliyetlerde bulunduğu, her aşamada örgütün yanında saf tuttuğu görülmekte ise de;*

*Silahlı örgüte üyelik suçunun oluşabilmesi için örgüte organik bağ kurulması ve kural olarak süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk gerektiren eylem ve faaliyetlerin bulunması gereklidir. Ancak sanığın, örgüt amacını benimsediği, örgütün hiyerarşik yapısına dahil olduğu ve bu suretle verilecek görevleri yerine getirmeye hazır olmak üzere kendi iradesini örgüt iradesine terk edip, örgüte organik bağ kurduğuna dair kanıtların bu yönde kesin kanaat oluşturmak için yeterli olmadığı, örgüt üyeliği için aranan süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk unsurlarının bir arada gerçekleşmediği, sanığın adı geçen örgüte geçmişe dayalı bir iltisakının ve örgütsel geçmişinin bulunmadığı, sabit olan eylemlerinin, devleti ve anayasal düzeni ortadan kaldırmaya yönelik bir terör örgütü olduğu o tarihler itibarıyla artık tüm halk tarafından anlaşılmış olan örgütün amacını ve faaliyetlerinde kullanılacağını bilerek, örgütün halk nezdinde yok olan dini cemaat algısının yeniden oluşturulması ve örgüte yönelik tasfiye operasyonlarının durdurulmasını sağlamaya yönelik, örgütün amacını gerçekleştirmeye hizmet edecek yardım niteliğindeki bulunduğu, örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçunu oluşturduğunun kabulü gerektiği kanaatiyle sanığın TCK. nın 220/7 maddesi göndermesiyle 314/2 maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmiştir."*

46. İlk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulmuştur. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 22/10/2018 tarihli ilamıyla istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir. Karar bu suretle kesinleşmiştir.

#### **IV. İLGİLİ HUKUK**

47. İlgili hukuk için bkz. *Şahin Alpay* [GK], B. No: 2016/16092, 11/1/2018, §§ 41-64.

#### **V. İNCELEME VE GEREKÇE**

48. Mahkemenin 2/5/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

##### **A. Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddialar**

##### **1. Tutuklamanın Hukuki Olmadığına İlişkin İddia**

##### **a. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü**

49. Başvurucu;

i. 2016/30112 sayılı başvurusunda isnat edilen suçların katalog suçlardan olmadığını, tutuklama nedenlerinin varsayılamayacağını, kuvvetli suç şüphesine ve tutuklama nedenlerine dair somut bir olgu gösterilmediğini, kendisine isnat edilen suçun unsurlarının oluşmadığını, suç işlediğine dair kuvvetli suç şüphesinden bahsedilemeyeceğini belirtmiştir.

ii. Tutuklamaya dayanak olarak gösterilen delillerin gazete yazılarından ve sosyal medya paylaşımlarından ibaret olduğunu, tutuklandığı suç olan örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçu kapsamında isnat edilen eylemlerin terör örgütüne yardım niteliğinde olmadığını, bu suçun oluşması için yapılan yardımın maddi nitelikte olması gerektiğini ifade etmiştir.

iii. Tutuklamanın istisnai nitelikte bir tedbir olduğu hususunun dikkate alınmadığını, tutuklanmasını gerektiren bir durumun olmadığını, tutuklamaya alternatif tedbirlerin neden yetersiz kalacağını açıklanmadığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

50. Başvurucu ayrıca;

i. 2017/24551 sayılı başvurusunda silahlı terör örgütü üyeliğiyle yargılandığı davada tahliye edilmişken ceza infaz kurumundan salıverildiği günün akşamında sosyal medyada Hükûmete yakın kişilerin çağrısı sonucunda daha önceden hiç kimsenin varlığından haberdar olmadığı ve muhtemelen o akşam oluşturulmuş bir soruşturma sonucunda tutuklandığını iddia etmiştir.

ii. Tahliye kararı veren heyet ve duruşma savcısı hakkında soruşturma başlatıldığını belirtmiştir.

iii. İkinci kez tutuklanmasını hukuki gerekçelerle açıklamanın mümkün olmadığını, bu tutuklamanın ağır ve açık bir usulsüzlük teşkil ettiğini, tutuklama kararı veren Hâkimliğin kararından neden tutuklandığının anlaşılamadığını savunmuştur.

iv. İsnat edilen suçlar yönünden kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların bulunmadığını, tutuklama nedenlerinin de oluşmadığını, tutuklama nedenlerinin açık ve somut olgulara dayalı olarak ortaya konulmadığını, karartmasını gerektirecek yeni bir delilin ortaya çıkmadığını, ilk soruşturmadaki eylemlerin başka bir suça dayanak olarak kullanıldığını belirtmiştir.

v. Tutuklama tedbirinin ölçüsüz olduğunu, tutuklamaya alternatif tedbirlerin neden yetersiz kalacağını açıklanmadığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

51. Bakanlık, başvurulara ilişkin görüşlerinde soruşturma makamlarınca gösterilen delillerin başvurunun üzerine atılı terör örgütüne yardım etme suçunu işlediği yönünde şüphe uyandıracak nitelikte olduğunu belirtmiştir. Bakanlık, darbe teşebbüsü sonrasındaki olağanüstü durum gözönünde bulundurulduğunda başvurunun tutuklanmasına ilişkin sürecin temelsiz ve keyfi olmadığını vurgulamıştır.

52. Başvurucu, Bakanlık görüşlerine karşı beyanlarında; başvuru dilekçesinde belirttiği hususlara ek olarak tutuklanması ile darbe girişimi arasında bir illiyet bağının kurulmasının mümkün olmadığını, Bakanlık görüşünde de yazıları ve sosyal medya paylaşımları dışında başka bir delilin ortaya konulmadığını, tutuklama kararında hangi yazı ve paylaşımlarının isnat edilen suçlarla bağlantısı olduğunun gösterilmediğini, bütün sanıklar yönünden ortak değerlendirme yapıldığını, somut olayda kuvvetli suç şüphesinin varlığından bahsedilemeyeceğini ileri sürmüştür.

## **b. Değerlendirme**

53. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

*"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."*

54. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması*" kenar başlıklı 15. maddesi şöyledir:

*"Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasi kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir."*

*Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevî varlığının*

*bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılmaz."*

55. Anayasa'nın "*Kişi hürriyeti ve güvenliği*" kenar başlıklı 19. maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

*"Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.*

...

*Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yokedilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir."*

56. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun bu bölümdeki iddialarının Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Anayasa Mahkemesinin bu bağlamdaki incelemesi, başvuru hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılması ile yargılamanın muhtemel sonuçlarından bağımsız olarak tutuklamanın hukukiliğinin değerlendirilmesiyle sınırlı olacaktır. Öte yandan Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edilip edilmediği incelenirken her bir başvuru kendi koşullarında değerlendirilecektir.

#### **i. Uygulanabilirlik Yönünden**

57. Anayasa Mahkemesi *Aydın Yavuz ve diğerleri* (§§ 187-191) kararında, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı dönemlerde alınan tedbirlere ilişkin bireysel başvuruları incelerken Anayasa'nın 15. maddesinde ortaya konulan temel hak ve özgürlüklere ilişkin güvence rejimini dikkate alacağını belirtmiştir. Buna göre olağanüstü bir durumun bulunması ve bunun ilan edilmesinin yanı sıra bireysel başvuruya konu temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden tedbirin olağanüstü durumla bağlantılı olması hâlinde inceleme Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca yapılacaktır.

58. 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe teşebbüsünden sonra Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu 21/7/2016 tarihinde olağanüstü hâl ilan edilmesine karar vermiş, daha sonra da olağanüstü hâl birkaç kez uzatılmıştır. Olağanüstü hâl ilanı nedenlerinin başında darbe teşebbüsü gelmektedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 224, 226). Olağanüstü hâl ilanı ile darbe teşebbüsünden kaynaklanan tehlikenin yanı sıra bu teşebbüsün arkasında olduğu değerlendirilen FETÖ/PDY'den kaynaklanan tehdit ve tehlikenin de bertaraf edilmesinin amaçlandığı görülmektedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 48, 229). Nitekim darbe teşebbüsünün arkasındaki yapılanmanın FETÖ/PDY olduğuna ilişkin kamu makamlarınca ve soruşturma mercilerince yapılan değerlendirmeler olgusal temellere dayanmaktadır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 216).

59. Başvurucunun tutuklandığı tarihte Türkiye'de olağanüstü hâl yönetim usulü yürürlüktedir. İlk tutuklama kararında, başvurucağın darbe teşebbüsünün arkasındaki yapılanma olduğu belirtilen FETÖ/PDY üyesi olmamakla birlikte bu örgüte yardım ettiği;



ikinci tutuklama kararında da darbe girişimi eylemlerinin etki ajanlığı görevini ifa ettiği ileri sürülmüştür. Dolayısıyla başvurunun tutuklanmasına dayanak olan suçlamanın olağanüstü hâl ilanını gerekli kılan olaylarla ilgili olduğu görülmektedir.

60. Bu itibarla olağanüstü hâl ilanına sebebiyet veren olaylar kapsamında bir suçlamayla tutuklanan başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin hukuki olup olmadığının incelenmesi Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle başvurunun tutuklanmasının başta Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri olmak üzere diğer maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecek, aykırılık saptanması hâlinde ise Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlerin bu aykırılığı meşru kılıp kılmadığı değerlendirilecektir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 193-195, 242).

## ii. Kabul Edilebilirlik Yönünden

61. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

## iii. Esas Yönünden

### (1) Genel İlkeler

62. Anayasa Mahkemesi gazetecinin tutuklanmasının Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı bağlamında tutuklamanın hukukiliğine ilişkin başvuruları incelerken göz önünde bulunduracağı genel ilkeleri *Şahin Alp* (§§ 77-91) kararında etraflı bir biçimde şu şekilde ortaya koymuştur:

*"77. Anayasa'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına sahip olduğu ilke olarak ortaya konduktan sonra ikinci ve üçüncü fıkralarında, şekil ve şartları kanunda gösterilmek şartıyla kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakılabileceği durumlar sınırlı olarak sayılmıştır. Dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının kısıtlanması ancak Anayasa'nın anılan maddesi kapsamında belirlenen durumlardan herhangi birinin varlığı hâlinde söz konusu olabilir (Murat Narman, B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 42).*

*78. Ayrıca kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin ölçütlerin belirlendiği Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 19. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple sınırlandırmanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve tutuklama tedbirinin niteliğine uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir (Halas Aslan, B. No: 2014/4994, 16/2/2017, §§ 53, 54).*

*79. Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlandırılabileceği hükmü bağlanmıştır. Öte yandan Anayasa'nın 19. maddesinde kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının sınırlandırılabileceği durumların şekil ve şartlarının kanunda gösterilmesi gerektiği belirtilmiştir. Dolayısıyla Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri uyarınca kişi hürriyetine ilişkin müdahale olarak tutuklamanın kanuni bir dayanağının bulunması zorunludur (Murat Narman, § 43; Halas Aslan, § 55).*

80. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında; suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişilerin ancak kaçmalarını, delilleri yok etmelerini veya değiştirmelerini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hâllerde hâkim kararıyla tutuklanabilecekleri belirtilmiştir (Halas Aslan, § 57).

81. Buna göre tutuklama ancak 'suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler' bakımından mümkündür. Bir başka anlatımla tutuklamanın ön koşulu, kişinin suçluluğu hakkında kuvvetli belirtinin bulunmasıdır. Bunun için suçlamanın kuvvetli sayılabilecek inandırıcı delillerle desteklenmesi gerekir. İnandırıcı delil sayılabilecek olguların niteliği büyük ölçüde somut olayın kendine özgü şartlarına bağlıdır (Mustafa Ali Balbay, B. No: 2012/1272, 4/2/2013, § 72).

82. Başlangıçtaki bir tutuklama için kuvvetli suç şüphesinin bulunduğu tüm delilleriyle birlikte ortaya konması her zaman mümkün olmayabilir. Zira tutmanın bir amacı da kişi hakkındaki şüpheleri teyit etmek veya çürütmek suretiyle ceza soruşturmasını ve/veya kovuşturmasını ilerletmektir (Dursun Çiçek, B. No: 2012/1108, 16/7/2014, § 87; Halas Aslan, § 76). Bu nedenle yakalama veya tutuklama anında delillerin yeterli düzeyde toplanmış olması mutlaka gerekli değildir. Bu bakımdan suç isnadına ve dolayısıyla tutuklamaya esas teşkil edecek şüphelere dayanak oluşturan olgular ile ceza yargılamasının sonraki aşamalarında tartışılacak olan ve mahkûmiyete gerekçe oluşturacak olguların aynı düzeyde değerlendirilmemesi gerekir (Mustafa Ali Balbay, § 73).

83. Bununla birlikte şüpheli veya sanığa isnat edilen eylemlerin ifade, basın ve sendika özgürlükleri ile siyasi faaliyette bulunma hakkı gibi demokratik toplum düzeni bakımından vazgeçilmez temel hak ve özgürlükler kapsamında olduğu hususunda ciddi iddiaların bulunduğu veya bu durumun somut olayın koşullarından anlaşılabilirdiği hâllerde tutuklamaya karar veren yargı mercilerinin kuvvetli suç şüphesini belirlerken daha özenli davranmaları gerekir. Buradaki özen yükümlülüğüne riayet edilip edilmediği Anayasa Mahkemesinin denetimine tabidir (Gülser Yıldırım (2) [GK], B. No: 2016/40170, 16/11/2017, § 116; bu yöndeki denetim sonucunda verilen ihlal kararı için bkz. Erdem Gül ve Can Dündar [GK], B. No: 2015/18567, 25/2/2016, §§ 71-82; kabul edilemezlik kararları için bkz. Mustafa Ali Balbay, § 75; Hidayet Karaca [GK], B. No: 2015/144, 14/7/2015, § 93; İzzettin Alpergin [GK], B. No: 2013/385, 14/7/2015, § 46; Mehmet Baransu (2), B. No: 2015/7231, 17/5/2016, §§ 124, 133, 142).

84. Öte yandan Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında, tutuklama kararının 'kaçma' ya da 'delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini' önlemek amacıyla verilebileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte anayasa koyucu, tutuklama nedenlerine ilişkin olarak 'bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hâllerde' ibaresine yer vermek suretiyle hem tutuklama nedenlerinin Anayasa'da ifade edilenlerle sınırlı olmadığını belirtmiş hem de bunların dışında bir tutuklama nedeninin ancak kanunla düzenlenmesini mümkün kılmıştır (Halas Aslan, § 58).

85. Tutuklama nedenlerinin düzenlendiği 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinde tutuklama nedenleri sayılmıştır. Buna göre şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguların bulunması, şüpheli veya sanığın davranışlarının delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme, tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma hususlarında kuvvetli şüphe oluşturmaları hâllerinde tutuklama kararı verilebilecektir. Maddede ayrıca işlendiği konusunda kuvvetli şüphe bulunması şartıyla tutuklama nedeninin varsayılabileceği suçlara ilişkin bir listeye yer verilmiştir (Ramazan Aras, B. No: 2012/239, 2/7/2013, § 46; Halas Aslan, § 59). Bununla birlikte başlangıçtaki bir tutuklama için Anayasa ve Kanun'da öngörülen tutuklama

nedenlerinin dayandığı tüm olguların somut olarak belirtilmesi -işin doğası gereği- her zaman mümkün olmayabilir (Selçuk Özdemir [GK], B. No: 2016/49158, 26/7/2017, § 68).

86. Diğer taraftan Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve özgürlüklere yönelik sınırlamaların 'ölçülülük' ilkesine aykırı olamayacağı belirtilmiştir. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan 'tutuklamayı zorunlu kılan' ibaresiyle de tutuklamanın ölçülü olması gerektiğine işaret edilmektedir (Halas Aslan, § 72).

87. Ölçülülük ilkesi, 'elverişlilik', 'gereklilik' ve 'orantılılık' olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik, öngörülen müdahalenin ulaşılacak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını; gereklilik, ulaşılacak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmamasını; orantılılık ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılacak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2016/13, K.2016/127, 22/6/2016, § 18; Mehmet Akdoğan ve diğerleri, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

88. Bu bağlamda dikkate alınacak hususlardan biri tutuklama tedbirinin isnat edilen suçun önemi ve uygulanacak olan yaptırımın ağırlığı karşısında ölçülü olmasıdır. Nitekim 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinde; işin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması hâlinde tutuklama kararı verilemeyeceği ifade edilmiştir (Halas Aslan, § 72).

89. Ayrıca tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunun söylenebilmesi için tutuklamaya alternatif diğer koruma tedbirlerinin yeterli olmaması gerekir. Bu çerçevede -tutuklamaya göre temel hak ve özgürlüklere daha hafif etkiye bulunan- adli kontrol yükümlülüklerinin ulaşılacak istenen meşru amaç bakımından yeterli olması hâlinde tutuklama tedbirine başvurulmamalıdır. Nitekim bu hususa 5271 sayılı Kanun'un 101. maddesinin (1) numaralı fıkrasında işaret edilmiştir (Halas Aslan, § 79).

90. Her somut olayda tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin olup olmadığının, tutuklama nedenlerinin bulunup bulunmadığının ve tutuklama tedbirinin ölçülülüğünün takdiri öncelikle anılan tedbiri uygulayan yargı mercilerine aittir. Zira bu konuda taraflarla ve delillerle doğrudan temas hâlinde olan yargı mercileri Anayasa Mahkemesine kıyasla daha iyi konumdadır (Gülser Yıldırım (2), § 123).

91. Bununla birlikte yargı mercilerinin belirtilen hususlardaki takdir aralığını aşyp aşmadığı Anayasa Mahkemesinin denetimine tabidir. Anayasa Mahkemesinin bu husustaki denetimi, somut olayın koşulları dikkate alınarak özellikle tutuklamaya ilişkin süreç ve tutuklama kararının gerekçeleri üzerinden yapılmalıdır (Erdem Gül ve Can Dündar, § 79; Selçuk Özdemir, § 76; Gülser Yıldırım (2), § 124). Nitekim 5271 sayılı Kanun'un 101. maddesinin (2) numaralı fıkrasında; tutuklamaya ilişkin kararlarda kuvvetli suç şüphesini, tutuklama nedenlerinin varlığını ve tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunu gösteren delillerin somut olgularla gerekçelendirilerek açıkça gösterileceği belirtilmiştir (Halas Aslan, § 75; Selçuk Özdemir, § 67)."

## **(2) İlkelerin Olaya Uygulanması**

### **(a) İlk Tutuklama Kararı Yönünden**

63. Başvurucu 3/9/2016 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğince tutuklanmıştır.

64. Somut olayda öncelikle başvurunun tutuklanmasının kanuni dayanağının olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Başvurucu, FETÖ/PDY ile bağlantısının bulunduğu iddiasıyla -terör örgütü üyesi olmamakla birlikte- örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesi uyarınca tutuklanmıştır.

65. Anılan suç, 5237 sayılı Kanun'da suç olarak düzenlenmiş ve bir yaptırıma (hapis cezasına) bağlanmıştır. Bu yönüyle başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin kanuni dayanağı bulunmaktadır.

66. Kanuni dayanağı bulunduğu anlaşılan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığı ve ölçülülüğü incelenmeden önce tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekir.

67. Somut olayda başvuru hakkındaki tutuklama kararında tüm şüpheliler hakkında kuvvetli suç şüphesi de dâhil olmak üzere tutuklama koşulları yönünden ortak değerlendirme yapılmıştır. Tutuklama kararında, başvuru yönünden hangi yazı veya sosyal medya paylaşımının ya da hangi delilin terör örgütüne yardım kapsamında olduğuna ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır. İddianamede ise başvurunun bazı yazı ve sosyal medya paylaşımlarının suçlamaya konu edildiği belirtilmiştir. İddianamede ayrıca başvurunun FETÖ/PDY ile irtibatlı kişi ve kurumlarla para transferlerine değinilmiştir.

68. Başvurunun tutuklanmasına neden olarak gösterilen olguların temelde gazete yazıları ve sosyal medya paylaşımlarından oluştuğu görülmektedir. Kural olarak bir kişinin düşüncelerini ifade etmesi terörle bağlantılı suçlamaların tek dayanağı olmamalıdır. Bir ifadenin terörle bağlantılı bir suçlamaya konu edilebilmesi için şiddete veya isyana çağrı mahiyetinde olması ya da bunlara teşvik edici, şiddeti ve terörü övücü veya meşrulaştırıcı nitelik taşıması gerekir. Gazetecilerin salt yazıları veya diğer düşünce açıklama araçlarıyla ifade ettiği görüşleri nedeniyle suçla bağlantılandırılmasının ve tutuklanmasının demokratik toplumun temelini oluşturan düşünceyi serbestçe açıklama ve yaymanın önüne ciddi bir bariyer koyacağı ve tabiatıyla basın özgürlüğüne zarar verebileceği gözönünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle gazetecinin yazılarının suçlamaya konu edilmesi ve yazı sahibinin tutuklanması ancak yazının şiddete ve isyana çağrı niteliğinde olduğunun veya şiddeti ve terörü övücü ve meşrulaştırıcı mahiyet taşıdığının ya da nefret söylemi içerdiğinin ortaya konulduğu çok istisnai hallerde meşru görülebilir.

69. Somut olayda başvurunun yazıları ve paylaşımlarında tahrik edici ve sert üslupla kaleme alınan değer yargıları dışında, kural olarak ifade özgürlüğü kapsamında koruma altına alınmayan ifadelerin yer aldığı soruşturma makamlarınca ortaya konulmadığı görülmektedir. Yazılar ve paylaşımlar genel olarak Hükümetin eleştirilmesi, politikalarının kötülenmesi, siyasal olaylar üzerinde fikirlerin ifade edilmesi niteliğindedir. Yazılarda ve paylaşımlarda şiddeti ve terör eylemlerini teşvik edecek bir dil de kullanılmamıştır. Siyaset alanında veya kamuyu ilgilendiren konularda ifade özgürlüğünün daha geniş bir korumadan yararlandığı ve bu sahalarda ifade özgürlüğüne müdahalede bulunulması hususunda kamu otoritelerinin takdirinin daha dar olduğu unutulmamalıdır.

70. Başvurunun terör örgütü DEAŞ ile Türkiye Cumhuriyeti'ni ilişkilendirdiği iddia edilen yazıları ile 17-25 Aralık süreciyle ilgili yazılarının FETÖ/PDY'nin amaçlarıyla örtüştüğü ileri sürülmektedir. Başvurunun yazılarında savunduğu görüşlerin terör örgütünün söylem ve görüşleriyle paralellik göstermesi ve kimi noktalarda örtüşmüş olması

tek başına suç işlendiğine dair kuvvetli belirti olarak kabul edilemez. Sözü edilen yazılar nedeniyle tutuklama kararı verilebilmesi için başvurunun FETÖ/PDY'nin amaçları doğrultusunda veya doğrudan örgütten talimat alarak hareket ettiğinin somut olgulara dayalı olarak ortaya konulması gerekmektedir. Tutuklama kararında, başvurunun bu amaçla hareket ettiğine ilişkin kanaat oluşmasını sağlayacak nitelikte olguların varlığı gösterilememiştir. Başvurunun FETÖ/PDY ile bağlantılı olduğu iddia edilen gazetelerde yazılar yazmış olması da tek başına başvurunun üzerine atılı suçu işlediğini ortaya koymamaktadır.

71. Soruşturma makamlarınca başvurunun birtakım para transferlerine de değinilmiştir. Başvurucu; bu para transferlerinin gazetelerdeki yazıları nedeniyle aldığı telif ücretleri olduğunu, birinin de konaklama ve yol masrafı olduğunu belirtmiştir. Soruşturma makamlarınca başvurunun hayatın olağan akışına uygun olan bu savunmasının aksini ortaya koyacak somut bir olgu gösterilmemiştir.

72. Hâkimliğin ortaya koyduğu gerekçeler kapsamında somut olayda *suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin* yeterince ortaya konulmadığı sonucuna varılmıştır.

### **(b) İkinci Tutuklama Kararı Yönünden**

73. Başvurucu, tahliye edildikten sonra ikinci soruşturma kapsamında bu kez anayasal düzeni ve hükûmeti cebren değiştirme ve yıkmaya teşebbüs suçundan 14/4/2017 tarihinde tutuklanmıştır.

74. Anılan suçlar, 5237 sayılı Kanun'da suç olarak düzenlenmiş ve bir yaptırıma (ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına) bağlanmıştır. Bu yönüyle başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin kanuni dayanağı bulunmaktadır.

75. Kanuni dayanağı bulunduğu anlaşılan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığı ve ölçülülüğü incelenmeden önce tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekir.

76. Somut olayda İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliği, tutuklama kararında; başvurunun Millet Gazetesi, Taraf ve Yeni Hayat gazetelerinde çalıştığını, Taraf gazetesinin kamuoyunda Balyoz davası olarak bilinen davanın sahte belgelerini yayımladığını, başvurunun örgütün üst düzey yapılanmasında isimleri belirtilen Ö.A ile irtibatının bulunduğu telefon kayıtlarından anlaşıldığını, O.C.Ç. V.D. ve S.S. ve örgütün diğer bazı üyeleri ile telefon görüşme kayıtlarının bulunduğunu, sosyal medyada örgüt faaliyeti çerçevesinde tweet ve yazılar yazdığını, diğer sanıklarla birlikte FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün basın-yayın ve medya yapılanmasında faaliyette bulunduğunu ve bu kişilerle eylem ve fikir birliği içinde hareket ettiğini, darbe girişimi eylemlerinin etki ajanlığı görevini ifa ettiğini belirterek Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya Hükûmetin görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme ve terör örgütüne üye olma suçları yönünden kuvvetli suç şüphesinin bulunduğu sonucuna varmıştır (bkz. § 36).

77. İkinci tutuklama kararında başvurunun Millet Gazetesi ve Yeni Hayat gazetesinde çalıştığı, sosyal medyada örgüt faaliyeti çerçevesinde tweet ve yazılar yazdığı belirtilmiştir. İlk tutuklama kararında da bu olgulara dayanılmıştır. İlk tutuklama kararında dayanılan olguların kuvvetli suç şüphesi oluşturmadığı sonucuna ulaşıldığından bu olgular haricindeki diğer olgular yönünden bir değerlendirilme yapılması gerekmektedir.

78. İkinci tutuklama kararında, ilk tutuklama kararında yer alan olgular haricinde başvurunun FETÖ/PDY üyeleriyle telefon irtibatının olduğu, başvurunun Taraf gazetesinde çalıştığı, Taraf gazetesinin de kamuoyunda Balyoz davası olarak bilinen davanın sahte belgelerini yayımladığı belirtilmiştir. Başvurucu savunmalarında, Taraf gazetesinden Balyoz belgelerinin yayımlanmasından önce ayrıldığını ifade etmiştir. Soruşturma makamları başvurunun Balyoz belgelerinin yayımlanmasında nasıl bir katkısının olduğunu ortaya koyamamışlardır. Kaldı ki başvuru kamuoyunda *Balyoz'da kumpas davası* olarak bilinen davada sanık değildir.

79. Telefon irtibatlarıyla ilgili olarak ise ne tutuklama kararında ne de iddianamede bu telefon görüşmelerinin içeriğine yer verilmiştir. Başvurucu savunmalarında, bu kişilerle olan irtibatının gazetecilik faaliyetleriyle ilgili olduğunu belirtmiştir. Terör örgütü üyesi olduğu iddia edilen kişilerle irtibat kurmak habercilik dışında başka bir amaca yönelik olarak gerçekleştirilmişse suçlama konusu olabilir. Bu durumda da irtibatın başka bir amaçla gerçekleştirildiğinin somut olgularla ortaya konulması gerekir. Ancak soruşturma makamlarınca bu konuşmaların örgütsel amaçlı olduğunu gösterecek bir olgu ortaya konulamamıştır. Başvurucunun yargılandığı davadaki diğer sanıklarla birlikte hareket ederek etki ajanlığı yaptığı iddiası açısından ise bu kişilerin nasıl beraber hareket ettikleri açıklanmamış, birlikte hareket ettiklerini ortaya koyacak bir delil gösterilmemiştir.

80. Hâkimliğin ortaya koyduğu gerekçeler kapsamında somut olayda *suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin* yeterince ortaya konulmadığı sonucuna varılmıştır.

81. Her iki tutuklama kararı açısından varılan sonuç karşısında tutuklama nedenlerinin bulunup bulunmadığına, tutuklamanın ölçülü olup olmadığına ve başvurunun tutuklamanın hukuki olmadığına yönelik diğer iddialarının ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir.

82. Son olarak tutuklama süreci ve eldeki belgeler dikkate alındığında somut olayda başvurunun Anayasa'da öngörülen amaç dışında tutuklandığına ilişkin şikâyetinin yeterli temelinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

83. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

84. Bununla birlikte anılan tedbirin olağanüstü dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında meşru olup olmadığının incelenmesi gerekir.

### **(c) Anayasa'nın 15. Maddesi Yönünden**

85. Anayasa Mahkemesi daha önceki pek çok kararında *olağanüstü hâl* döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesinin suç işlendiğine dair belirtilerin varlığı ortaya konulmadan gerçekleştirilen tutuklamaları meşru kılmadığına, suç işlendiğine dair belirtiler ortaya konulmadan tutuklama tedbirinin uygulanmasının durumun gerektirdiği ölçüde bir müdahale olmadığına karar vermiştir (*Şahin Alpay*, §§ 105-110; *Mehmet Hasan Altan* (2) [GK], B. No: 2016/23672, 11/1/2018, §§ 152-157; *Turhan Günay* [GK], B. No: 2016/50972, 11/1/2018, §§ 83-89; *Mustafa Baldir*, B. No: 2016/29354, 4/4/2018, §§ 83-88).

86. Somut olayda bu kararlardan ayrılmayı gerektiren bir yön bulunmamaktadır. Bu nedenle -Anayasa'nın 15. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde de- başvurunun her iki tutuklama kararı yönünden de Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Rıdvan GÜLEÇ bu görüşe katılmamıştır.

87. Başvurucu, tutukluluğunun makul süreyi aştığından da şikâyetçi olmuştur. Tutuklamanın hukuki olmadığı sonucuna varıldığından bu şikâyetin ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir.

## **2. Soruşturma Dosyasına Erişimin Kısıtlandığına İlişkin İddia**

### **a. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü**

88. Başvurucu; 2016/30112 sayılı başvurusunda soruşturma dosyasında verilen kısıtlama kararı nedeniyle tutuklamanın yasallığının tartışılmasına olanak sağlayacak delil ve belgelere ulaşma imkânının ortadan kaldırıldığını, bu nedenle etkili bir şekilde tutukluluğa itiraz edemediğini, bu durumun silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine aykırı olduğunu belirterek adil yargılanma ile kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

89. Başvurucu; 2017/24551 sayılı başvurusunda soruşturma dosyasında verilen kısıtlama kararı nedeniyle tutuklamanın yasallığının tartışılmasına olanak sağlayacak delil ve belgelere ulaşma imkânının ortadan kaldırıldığını, bu nedenle etkili bir şekilde tutukluluğa itiraz edemediğini, bu durumun silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

90. Bakanlık görüşlerinde, bu iddialara ilişkin bir açıklamada bulunulmamıştır.

### **b. Değerlendirme**

91. Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrası şöyledir:

*"Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir."*

92. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, § 16). Başvurucunun bu bölümdeki iddialarının Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrası bağlamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerekir.

### **i. Uygulanabilirlik Yönünden**

93. Başvurucunun şikâyetlerine konu kısıtlama kararının verildiği belirtilen soruşturma dosyasında başvurucuya yöneltilen suçlama, olağanüstü hâl ilanına sebebiyet veren olaylarla ilgilidir. Bu nedenle kısıtlamanın hukuki olup olmadığının, bir başka ifadeyle kararın kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı üzerindeki etkisinin incelenmesi Anayasa'nın 15.

maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle kısıtlamanın Anayasa'nın 19. maddesinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecektir.

## **ii. Kabul Edilebilirlik Yönünden**

### **(1) Genel İlkeler**

94. Genel İlkeler için bkz. *Turhan Günay* [GK], B. No: 2016/50972, 11/1/2018, §§ 58-72.

### **(2) İlkelerin Olaya Uygulanması**

95. Soruşturma aşamasında başvurucuya yöneltilen suçlamalar ve tutuklamaya konu edilen olaylar; başvurucunun gazete yazıları, sosyal medya paylaşımları, katıldığı televizyon programlarındaki açıklamalarıdır. Bu suçlamaların içeriğinin Emniyet Müdürlüğünde yapılan ifade alma işlemi sırasında başvurucuya sorulan sorularda açıklandığı ve başvurucunun ifadesinde anılan suçlamalarla ilgili ayrıntılı bir şekilde beyanda bulunduğu görülmektedir.

96. Öte yandan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen 21/9/2016 tarihli tutuklama talep yazısında; kolluk tespiti, arama tutanakları ve açık kaynak araştırmaları dikkate alındığında suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve tutuklama nedeninin bulunduğu belirtilmiştir. Savcılıkça tanzim edilen evrak ve ekleri sorgu işlemi öncesinde İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından başvurucuya okunmuştur. Ayrıca sorgu tutanağında, başvurucuya isnat edilen suçların okunup anlatıldığı da belirtilmiştir. Başvurucunun sorgu sırasında suçlama konusu olaylarla ilgili anlatımda bulunduğu, sorulan sorulara cevap verdiği, sorgu sırasında hazır bulunan başvuru müdafilerinin ise suçlamaların esasıyla ilgili savunma yaptıkları görülmektedir. Ayrıca başvurucunun tutukluluğuna itiraz dilekçesinde de usul ve esasa ilişkin ayrıntılı bir biçimde savunmada bulunulmuştur. Dolayısıyla başvurucunun ve müdafilerinin isnat edilen suçlamalara ve tutukluluğa temel teşkil eden bilgilere gerek sorgu öncesinde gerekse sorgu sonrasında erişimlerinin olduğu anlaşılmaktadır.

97. İkinci soruşturma kapsamında Savcılıkça tanzim edilen evrak ve ekleri sorgu işlemi öncesinde İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından başvurucuya okunmuştur. Başvurucunun sorgu sırasında suçlama konusu olaylarla ilgili anlatımda bulunduğu, sorulan sorulara cevap verdiği, sorgu sırasında hazır bulunan başvuru müdafilerinin ise suçlamaların esasıyla ilgili savunma yaptıkları görülmektedir. Ayrıca başvurucunun tutukluluğuna itiraz dilekçesinde de usul ve esasa ilişkin ayrıntılı bir biçimde savunmada bulunulmuştur. Dolayısıyla başvurucunun ve müdafilerinin isnat edilen suçlamalara ve tutukluluğa temel teşkil eden bilgilere gerek sorgu öncesinde gerekse sorgu sonrasında erişimlerinin olduğu anlaşılmaktadır.

98. Bu itibarla suçlamalara dayanak olan temel unsurların ve tutmanın hukukiliğinin değerlendirilmesi için esas olan bilgilerin başvurucuya veya müdafilerine bildirilmiş olması ve başvurucuya bunlara karşı savunma ve itirazlarını ileri sürme imkânı verilmiş olması dikkate alındığında birkaç ay devam eden soruşturma aşamasında uygulanmış olan kısıtlılık nedeniyle başvurucunun tutukluluğa karşı etkili bir şekilde itirazda bulunamadığının kabulü mümkün görülmemiştir.



99. Açıklanan gerekçelerle başvurunun kısıtlama kararı nedeniyle tutukluluğa etkili bir şekilde itirazda bulunamadığı iddiasına ilişkin olarak bir ihlalin bulunmadığı açık olduğundan başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

100. Buna göre başvurunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik olarak soruşturma dosyasında kısıtlama kararı verilmesi suretiyle yapıldığı belirtilen müdahalenin Anayasa'da (özellikle 19. maddenin sekizinci fıkrasında) yer alan güvencelere aykırılık oluşturmadığı görüldüğünden Anayasa'nın 15. maddesinde yer alan ölçütler yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

## **B. İfade ve Basın Özgürlüklerinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia**

### **1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü**

101. Başvurucu; tutuklanmasına dayanak oluşturan delillerin sosyal medyada yaptığı paylaşımlar ve çeşitli gazetede yazdığı yazılar olduğunu, sosyal medyada yaptığı paylaşımların ve köşe yazılarının ifade özgürlüğünün kullanımı niteliğinde olduğunu, bu hususlara dayanılarak tutuklanmasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca somut delil olmaksızın gazetecilik faaliyetleri nedeniyle tutuklanmasının gazetecilik faaliyetleri üzerinde caydırıcı etki oluşturduğunu iddia etmiştir.

102. Başvurucu; 2017/24551 sayılı başvuruda da gazetelerde yazdığı yazılar, sosyal medya paylaşımları ve gazetecilerle yaptığı telefon görüşmeleri nedeniyle tutuklanmasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

103. Bakanlık görüşünde; ifade ve basın özgürlüğü ile ilgili olarak başvuruya konu davaların derdest olduğu gerekçesiyle başvurunun başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğu ileri sürülmüştür. Bakanlık ayrıca başvurunun bu başlık altındaki iddialarının tutuklamanın hukuki olmadığı şikâyeti kapsamında kaldığını, bu bakımdan ifade ve basın özgürlüğü açısından ayrı bir değerlendirme yapılmasına gerek olmadığını belirterek bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğunu belirtmiştir. Bakanlık; esas bakımından yaptığı değerlendirmede ise ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğunu, meşru bir amaca hizmet ettiğini, ölçülü ve demokratik toplumda gerekli olduğunu belirtmiştir. Bakanlık ayrıca demokratik toplumda gereklilik açısından başvurunun eylemlerinin gazetecilik faaliyeti kapsamında olmadığını, FETÖ/PDY'nin karmaşık yapıda olması nedeniyle her türlü meslek mensubunun bu örgüt lehine çalışma yürütebileceğini, örgüt lehine çalıştığı tespitine rağmen bazı meslek mensuplarına sahip oldukları kimlikleri nedeniyle dokunulmamasının suçla mücadeleyi aksatacağını, bu soruşturmanın da bu çerçevede düşünülmesi gerektiğini belirtmiştir.

104. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında; ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahalenin kanuni dayanağının olmadığını, yazılarında ve paylaşımlarında şiddeti teşvik edici nitelikte bir ifadenin bulunmadığını, yazılarının ve paylaşımlarının çok daha güçlü bir biçimde koruma altına alınan siyasi nitelikte ifadeler olduğunu, ifade özgürlüğüne yönelik müdahalenin yasal dayanağının olmadığını ileri sürmüştür.

## 2. Değerlendirme

105. Anayasa'nın "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" kenar başlıklı 26. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

*"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar..."*

*Bu hürriyetlerin kullanılması, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulince belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.*

...

*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."*

106. Anayasa'nın "Basın hürriyeti" kenar başlıklı 28. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

*"Basın hürdür, sansür edilemez..."*

...

*Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.*

*Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır.*

*Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden veya suç işlemeye ya da ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya Devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber veya yazıyı, yazarlar veya bastırıcılar veya aynı amaçla, basanlar, başkasına verenler, bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar. Tedbir yolu ile dağıtım hakim kararıyla; gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunun açıkça yetkili kaldığı merciin emriyle önlenebilir. Dağıtımı önleyen yetkili merci, bu kararını en geç yirmidört saat içinde yetkili hakime bildirir. Yetkili hakim bu kararı en geç kırksekiz saat içinde onaylamazsa, dağıtımı önleme kararı hükümsüz sayılır.*

..."

### a. Uygulanabilirlik Yönünden

107. Başvurucunun tutuklanmasına neden olan suçlama; genel olarak yazdığı yazılar ve sosyal medyadaki paylaşımları nedeniyle Türkiye'de olağanüstü hâl ilanına sebebiyet veren, temel olay niteliği taşıyan darbe teşebbüsünün arkasındaki yapılanmaya yardım ettiğine ve darbe girişimi eylemlerinin etki ajanlığı görevini ifa ettiğine ilişkindir. Bu itibarla tutuklama tedbirinin ifade ve basın özgürlükleri üzerindeki etkisinin incelenmesi, Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında müdahalenin başta

Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddeleri olmak üzere diğer maddelerde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecek, aykırılık saptanması hâlinde ise Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlerin bu aykırılığı meşru kılıp kılmadığı değerlendirilecektir (Aydın Yavuz ve diğerleri, §§ 193-195, 242).

## **b. Kabul Edilebilirlik Yönünden**

108. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

## **c. Esas Yönünden**

### **i. Genel İlkeler**

109. Anayasa Mahkemesi gazetecinin tutuklanması yoluyla Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahalelere ilişkin başvuruları incelerken göz önünde bulunduracağı genel ilkeleri *Şahin Alpay* (§§ 118-133) kararında etraflı bir biçimde şu şekilde ortaya koymuştur:

*"118. Anayasa Mahkemesi Anayasa'nın 26. maddesinde yer alan ifade özgürlüğü ile onun özel güvencelere bağlanmış şekli olan ve Anayasa'nın 28. maddesinde düzenlenmiş olan basın özgürlüğünün demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden olduğunu, toplumun ilerlemesi ve her bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturduğunu pek çok kez ifade etmiştir (Mehmet Ali Aydın [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 69; Bekir Coşkun [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 34-36).*

*119. Demokratik toplumda taşıdığı öneme rağmen ifade ve basın özgürlükleri, mutlak nitelikte olmayıp Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen güvencelere uygun olmak kaydıyla birtakım sınırlamalara tabi tutulabilir. İfade ve basın özgürlüklerine yönelik bir müdahale Anayasa'nın 13. maddesinde düzenlenen temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin koşullara uygun olmadıkça Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinin ihlali sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle sınırlandırmanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.*

*120. Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında ifade özgürlüğüne ilişkin sınırlama sebeplerine yer verilmiştir. Basın özgürlüğünün sınırlandırılmasında ise kural olarak 28. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince Anayasa'nın 26. ve 27. maddeleri hükümleri uygulanacaktır. Bundan başka basın özgürlüğünün sınırlandırılmasında Anayasa'nın 28. maddesinin beşinci, yedinci ve dokuzuncu fıkralarında bazı özel sınırlama sebeplerine yer verilmiştir (Bekir Coşkun, § 37).*

*121. Bu kapsamda Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrası ile 28. maddesinin beşinci fıkrasına göre ifade ve basın özgürlükleri 'millî güvenlik', 'suçların önlenmesi', 'suçluların cezalandırılması' ve 'devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması' amaçlarıyla sınırlanabilir. Bu amaçlar doğrultusunda devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eder nitelikte haber veya yazıların basında yer almasının suç olarak düzenlenmesi ve cezalandırılması mümkündür. Bu kapsamda yapılacak soruşturma ve kovuşturmalar sırasında bu tür eylemleri*

gerçekleştirdiği iddia edilen basın mensupları hakkında tutuklama tedbiri uygulanmasının önünde anayasal bir engel de bulunmamaktadır (Benzer yöndeki değerlendirme için bkz. Erdem Gül ve Can Dündar, § 89).

122. İfade ve basın özgürlüklerine müdahalenin kanunda öngörülmüş ve Anayasa'da belirtilen sebeplere bağlı olarak yapılmış olması Anayasa'ya uygun olması için yeterli değildir. Müdahale demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve ölçülü de olmalıdır.

123. Çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik demokratik toplum düzeninin olmazsa koşullarındandır. Bunların olmadığı bir toplum düzeninin 'demokratik' olduğundan söz edilemez (Benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. Emin Aydın, B. No: 2013/2602, 23/1/2014, § 41; Fatih Taş [GK], B. No: 2013/1461, 12/11/2014, § 94; Erdem Gül ve Can Dündar, § 90). Çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliğin -en başta- her türlü barışçıl düşüncenin serbestçe ifade edilebilmesinde kendisini göstermesi gerekir. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında -AİHM kararlarına atıfla- vurgulandığı üzere bu serbestlik, yalnızca lehte olduğu kabul edilen veya zararsız ya da önemsiz görülen bilgi veya fikirler için değil toplumun bir bölümünün veya devletin aleyhinde olanlar, onları rahatsız edenler için de geçerli olmalıdır (Diğerleri arasından bkz. Emin Aydın, § 42; Fatih Taş, § 94).

124. Demokratik toplum düzeninin gereklerinden biri de bireylere, özgün kişiliklerini geliştirmeleri için uygun ortamın sağlanmasıdır. Bireyler özgün kişiliklerini ancak düşüncelerini serbestçe ifade edebildikleri ve tartışabildikleri bir ortamda gerçekleştirebilirler (Emin Aydın, § 41; Bekir Coşkun, § 35).

125. Diğer taraftan halkın özellikle kamuyu ilgilendiren tartışmalara katılımının sağlanması demokratik toplum için vazgeçilmez niteliktedir. Bunun için kamuyu ilgilendiren tartışmalara ilişkin her türlü fikir ve bilginin yayılabilmesi, halkın da bunlara ulaşabilmesi gerekir. Bu bağlamda ifade özgürlüğünün özel bir görünümü olan basın özgürlüğünün demokratik bir toplumda ayrı bir önemi bulunmaktadır. Zira anılan özgürlük sadece basının fikir ve bilgileri yaymasına değil halkın bunlara ulaşmasına da imkân sağlar (İlhan Cihaner (2), B. No: 2013/5574, 30/6/2014, §§ 56-58, 82; Kadir Sağdıç [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015, §§ 49-51, 61-63; Nihat Özdemir [GK], B. No: 2013/1997, 8/4/2015, §§ 45-47, 57-58; Erdem Gül ve Can Dündar, § 87).

126. Şeffaflık ve hesap verilebilirlik de demokratik bir toplum düzeninin gereklerindendir (İlhan Cihaner (2), §§ 56-58, 82; Kadir Sağdıç, §§ 49-51, 61-63; Nihat Özdemir, §§ 45-47, 57-58; Erdem Gül ve Can Dündar, § 87). Demokrasinin sağlıklı işleyişi kamu makamlarının yalnızca yasama ve yargı organları tarafından değil siyasi partiler, sivil toplum örgütleri ve basın gibi demokratik toplumun vazgeçilmez unsurları tarafından da denetlenmesine bağlıdır (Ali Rıza Üçer (2) [GK], B. No: 2013/8598 2/7/2015, § 55). Bu bağlamda basın -kamu'nun 'gözetleyicisi' olarak- farklı kaynaklardan bilgi ve fikirleri yayarak şeffaflık ve hesap verilebilirliğinin sağlanmasına da katkıda bulunur (İlhan Cihaner (2), §§ 56-58, 82; Kadir Sağdıç, §§ 49-51, 61-63; Nihat Özdemir, §§ 45-47, 57-58; Erdem Gül ve Can Dündar, § 87). Böylelikle basın özgürlüğü sayesinde farklı kaynaklardan bilgi ve fikirlere ulaşan kamuoyu, kamu gücünü elinde bulunduranların iş ve işlemlerine ilişkin daha sağlıklı kanaat oluşturabilir.

127. Bununla birlikte Anayasa'nın 12. maddesinin 'Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder.' biçimindeki ikinci fıkrası, kişilerin sahip oldukları temel hak ve hürriyetleri kullanırken ödev ve sorumluluklarının bulunduğuna gönderme yapmaktadır. Dolayısıyla ifade ve basın özgürlüklerinin kullanımı yönünden basın için geçerli olan bazı 'görev ve sorumluluklar' da bulunmaktadır (Basının görev ve sorumluluklarına ilişkin olarak bkz. Orhan Pala, B. No:

2014/2983, 15/2/2017, § 46; Erdem Gül ve Can Dündar, § 89; R.V.Y. A.Ş., B. No: 2013/1429, 14/10/2015, § 35; Fatih Taş, § 67; Önder Balıkcı, B. No: 2014/6009, 15/2/2017, § 43). Nitekim bu husus dikkate alınarak -yukarıda belirtilen öneme rağmen- ifade ve basın özgürlükleri mutlak olarak düzenlenmemiş Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak sınırlandırılmalarına izin verilmiştir (bkz. §§ 114, 115).

128. İfade ve basın özgürlüklerine müdahale eden tedbir, zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamalı ve başvurulabilecek en son çare niteliğinde olmalıdır. Bu koşulları taşımayan bir tedbir, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilemez (Bekir Coşkun, § 51; Mehmet Ali Aydın, § 68; Tansel Çölaşan, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, § 51).

129. Bu kapsamda demokratik toplumda gereklilik değerlendirmesi yapılırken müdahaleye gerekçe gösterilen ifadelerin hangi bağlamda kullanıldığı da göz ardı edilmemeli ve söz konusu ifadeler -bağlamından koparılarak- tek başına değerlendirilmemelidir (Nilgün Halloran, B. No: 2012/1184, 16/7/2014, § 52; Fatih Taş, § 99; Bekir Coşkun, § 62; Mehmet Ali Aydın, § 76; Ali Rıza Üçer (2), § 49; Ergün Poyraz (2), [GK], B. No: 2013/8503, 27/10/2015, § 63).

130. Diğer taraftan ifadeyi kullananın sorumluluğu belirlenirken söz konusu ifadeye, objektif bir gözlemcinin verebileceği anlamın ötesinde anlamlar yüklenmemelidir (Bekir Coşkun, § 63). Bu çerçevede olgusal bir temelden yoksun olan tahmin ve varsayımlardan kaçınılmalıdır.

131. Son olarak ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahalelerin başvuru ve genel olarak basın üzerindeki muhtemel 'caydırıcı etkisi' dikkate alınmalıdır (Ergün Poyraz (2), § 79; Erdem Gül ve Can Dündar, § 99).

132. Ölçülülük ilkesi müdahalenin amacı ile bu amaca ulaşmak için kullanılan araç arasındaki ilişkiyi yansıtır. Temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalelerin ölçülü olup olmadığının denetiminde, hedeflenen amaca ulaşabilmek için seçilen aracın 'elverişli', 'gerekli' ve 'orantılı' olup olmadığı değerlendirilmelidir (Fatih Taş, §§ 90, 92, 96; Erdem Gül ve Can Dündar, § 90).

133. Şüphesiz demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olma ve ölçülülük yönünden kamu makamlarının belirli bir takdir aralığı bulunmaktadır. Bununla birlikte bu takdir yetkisinin kullanımı sonucu ifade ve basın özgürlüklerine müdahalede bulunulurken kamu makamlarının anılan hususlarda 'ilgili ve yeterli' gerekçeyi göstermeleri zorunludur (Fatih Taş, § 99; Mehmet Ali Aydın, § 76). Bu çerçevede yapılacak bir müdahalenin Anayasa'daki güvencelerle uyumlu olup olmadığı hususunda nihai değerlendirme ise Anayasa Mahkemesine aittir. Anayasa Mahkemesi bu değerlendirmeyi kamu makamlarının ve özellikle derece mahkemelerinin gösterdikleri gerekçeler üzerinden yapar (Erdem Gül ve Can Dündar, § 91)."

## **ii. İlkelerin Olaylara Uygulanması**

110. Başvurucuya soruşturma mercilerince yöneltilen sorular ve hakkında verilen tutuklama kararının gerekçelerine bakıldığında başvuru, esas olarak gazete yazıları ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle suçlanmaktadır. Bu bağlamda başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin bu yazıların ve paylaşımların içeriğinden bağımsız olarak kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı yanında ifade ve basın özgürlüklerine yönelik de bir müdahale oluşturduğu anlaşılmaktadır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. Erdem Gül ve Can Dündar, § 92).

111. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine dair iddialar kapsamında ileri sürülen tutuklamanın hukukiliğine ilişkin iddia yönünden yapılan değerlendirmede müdahalenin kanun tarafından öngörülme koşulunu sağladığı sonucuna varılmıştır (bkz. § 64, 74). İfade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden bu sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

112. Diğer taraftan millî güvenliğe aykırı faaliyetlerde bulunduğu ve darbe teşebbüsünün arkasındaki yapılanma olduğu belirtilen FETÖ/PDY'nin amaçları doğrultusunda yazılar yazdığı ve sosyal medya hesabından paylaşımlarda bulunduğu iddiasıyla başvuru hakkında tutuklama tedbiri uygulanmıştır. Dolayısıyla başvurunun ifade ve basın özgürlüğüne Anayasa'da belirtilen sebeplere bağlı kalınarak meşru amaçla müdahalede bulunulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

113. Müdahalenin ihlal oluşturmaması için sadece kanuni dayanağın ve meşru amacın bulunması yeterli değildir. Başvurucuya uygulanan tutuklama tedbirinin ifade ve basın özgürlüklerinin ihlalini oluşturup oluşturmadığının değerlendirilmesi için somut olayın demokratik toplum düzeninde gerekli olma ve ölçülülük koşulları yönünden de incelenmesi gerekir. Anayasa Mahkemesi, bu incelemeyi tutuklama süreci ve tutuklama kararının gerekçesi üzerinden yapacaktır.

114. Tutuklamanın hukukiliğine ilişkin olarak yukarıda yapılan tespitler dikkate alındığında (bkz. §§ 63-86) ve isnat edilen suçlamalara dayanak olarak gösterilen temel olguların başvuruya konu yazılar ve paylaşımlar olduğu gözetildiğinde hukukilik şartını sağlamayan tutuklama gibi ağır bir tedbir, ifade ve basın özgürlükleri bakımından demokratik bir toplumda gerekli ve ölçülü bir müdahale olarak kabul edilemez.

115. Ayrıca suça konu yazıların yayımlandığı ve sosyal medya paylaşımlarının yapıldığı dönemde kamuoyunun bir kesimi ve muhalefet partilerinin liderlerinin dile getirdiklerine benzer görüşleri başvurunun yazılarında ifade etmesi nedeniyle hakkında tutuklama tedbirine başvurularak ifade ve basın özgürlüklerine müdahale edilmesinin hangi *zorlayıcı toplumsal ihtiyaç*tan kaynaklandığı ve demokratik toplum düzeninde neden gerekli olduğu somut olayın özelliklerinden ve tutuklama kararının gerekçelerinden anlaşılamamaktadır.

116. Öte yandan demokratik toplum düzeninde gerekli olma ve ölçülülük değerlendirmesi yapılırken ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahalelerin başvuru ve genel olarak basın üzerindeki muhtemel *caydırıcı etkisi* de dikkate alınmalıdır (*Ergün Poyraz* (2), B. No: 2013/8503, 27/10/2015 § 79; *Erdem Gül ve Can Dundar*, § 99). Başvuru konusu olayda tutuklama gerekçelerinde, yazılar ve paylaşımlar dışında herhangi bir somut olgu ortaya konulmadan başvurunun tutuklanmış olmasının ifade ve basın özgürlüklerine yönelik caydırıcı bir etki doğurabileceği de açıktır.

117. Açıklanan gerekçelerle suç işlediğine dair kuvvetli belirtiler ortaya konulmadan temelde gazetedeki yazılarına ve sosyal medya paylaşımlarına dayanarak başvuru hakkında tutuklama tedbirinin uygulanmasının ifade ve basın özgürlüklerine ilişkin olarak olağan dönemde Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

118. Bununla birlikte anılan tedbirin olağanüstü dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında meşru olup olmadığının incelenmesi gerekir.

### iii. Anayasa'nın 15. Maddesi Yönünden

119. Anayasa Mahkemesi daha önceki kararlarında *olağanüstü hâl* döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesinin, suç işlendiğine dair belirtilerin varlığı ortaya konulmadan gerçekleştirilen tutuklamalar yoluyla ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahaleyi meşru kılmadığını değerlendirmiştir (*Şahin Alpay*, §§ 143-146; *Mehmet Hasan Altan* (2), §§ 238-241). Somut olayda bu kararlardan ayrılmayı gerektiren bir yön bulunmamaktadır.

120. Bu itibarla *olağanüstü hâl* döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesinin başvurunun ifade ve basın özgürlüklerine yönelik Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde belirtilen güvencelere aykırı bu müdahaleyi meşru kılmadığı değerlendirilmiştir.

121. Bu nedenle -Anayasa'nın 15. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde de- başvurunun Anayasa'nın 26. ve 28. maddeleri bağlamında ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Rıdvan GÜLEÇ bu görüşe katılmamıştır.

### C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

122. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesi ile (2) numaralı fıkrası şöyledir:

*"(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...*

*(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."*

123. Başvurucu, her bir başvuruda ayrı ayrı 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

124. Başvuruda, tutuklamanın hukuki olmaması ve bununla bağlantılı olarak ifade ve basın özgürlüğünün ihlali nedeniyle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası ile 26. ve 28. maddelerinin ihlal edildiğine karar verilmiştir. Başvurucu, yargılandığı dava kapsamında tahliye edilmiştir. Bu nedenle ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için tazminat ödenmesi dışında bir yolun bulunmadığı anlaşılmaktadır.

125. Başvurucunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik müdahale nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 30.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

126. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 497 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.972 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

## VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın birinci ve ikinci tutuklama kararı yönünden KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

2. Soruşturma dosyasına erişimin kısıtlanması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

3. Tutuklama nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

B. 1. Birinci ve ikinci tutuklama kararı yönünden Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE Serdar ÖZGÜLDÜR ve Rıdvan GÜLEÇ'in karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin İHLAL EDİLDİĞİNE Serdar ÖZGÜLDÜR ve Rıdvan GÜLEÇ'in karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

C. Başvurucuya net 30.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 497 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.972 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2017/67) GÖNDERİLMESİNE,



G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 2/5/2019 tarihinde karar verildi.

Başkan  
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili  
Engin YILDIRIM

Başkanvekili  
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye  
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye  
Recep KÖMÜRCÜ

Üye  
Burhan ÜSTÜN

Üye  
Hicabi DURSUN

Üye  
Celal Mümtaz AKINCI

Üye  
Muammer TOPAL

Üye  
M. Emin KUZ

Üye  
Kadir ÖZKAYA

Üye  
Rıdvan GÜLEÇ

Üye  
Recai AKYEL

Üye  
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye  
Yıldız SEFERİNOĞLU

### KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden; her iki tutuklama yöntinden, başvuruca isnat edilen suçun işlendiğine dair kuvvetli bir belirtinin varlığının soruşturma mercilerince kabul edilmesinin temelsiz ve keyfi olmadığı, darbe teşebbüsü sonrasındaki koşullar dolayısıyla soruşturma konusu olaylara ilişkin delillerin sağlıklı bir şekilde toplanabilmesi ve soruşturmaların güvenlik içinde yürütülebilmesi için tutuklama dışındaki tedbirlerin yetersiz kalacağı değerlendirilmesiyle kaçma şüphesinin varlığının da kabul edildiği tutuklama nedeninin olgusal temellerden yoksun olmadığı, başvuruca isnat edilen suçun cezasının miktarı, vasfı ve önemi de gözönüne alınarak başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin ölçülü bulunduğu, dolayısıyla tutuklamanın hukuki olmadığı iddiasına ilişkin olarak Anayasanın 19/3. Maddesi ile güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlâl edilmediği kanaatine ulaşılmıştır.

2. Yukarıdaki saptamanın doğal bir sonucu olarak, başvuruca yalnızca ifade ve basın özgürlüğü kapsamında kalan eylemleri nedeniyle soruşturmaya maruz kaldığı ve tutuklandığı iddiası yönünde de farklı bir sonuca varılmasını haklı ve gerekli kılan bir durumun söz konusu olmadığı, dolayısıyla Anayasanın 26. ve 28. maddeleri bağlamında ifade ve basın özgürlüklerinin de ihlâl edilmediği sonucuna varılmıştır.

3. Bu değerlendirme ve kabulün sonucu olarak manevi tazminat verilmesini gerektirir bir nedenin de bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, Anayasanın 19/3., 26. ve 28. maddelerinin ihlâl edilmediği kanaatine vardığımızdan çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

Üye  
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye  
Rıdvan GÜLEÇ